

Om Dansk Sprognævn

Dansk Sprognævn er en statslig forskningsinstitution under Kulturministeriet. Nævnet arbejder på videnskabeligt grundlag med at følge det danske sprogs udvikling. Med basis i denne viden giver vi råd og oplysning om sproget og sprogets status og fastlægger den danske retskrivning. Sprognævnet samarbejder med offentlige institutioner, organisationer og førende sproglige forskningsmiljøer, både nationalt og internationalt.

Nævnet blev oprettet i 1955 og består af et forsknings- og informationsinstitut, en bestyrelse og et repræsentantskab. I forsknings- og informationsinstituttet arbejder 10 fastansatte forskere og videnskabelige medarbejdere, 2 administrative medarbejdere og et tilsvarende antal midlertidigt ansatte, studentermedhjælpere og praktikanter under ledelse af en direktør. Repræsentantskabet består af op til 43 repræsentanter for forskellige institutioner og sammenslutninger som arbejder med det danske sprog, fx Stats-, Justits-, Kultur- og Undervisningsministeriet, universiteterne, radio og tv samt lærernes, journalisternes, forfatternes og skuespillernes foreninger.

Sprognævnet er desuden hjemsted og sekretariat for Dansk Tegnsprogråd, som er oprettet med virkning fra 1. januar 2015 ved en ændring af Lov om Dansk Sprognævn (lov nr. 517 af 26.05.2014). Tegnsprogrådet består af 5 medlemmer som repræsenterer institutioner og organisationer som arbejder med tegnsprog og brugere af tegnsprog.

Mission

Dansk Sprognævn har til opgave at følge det danske sprogs udvikling, at give råd og oplysninger om det danske sprog og at fastlægge den danske retskrivning.

Vision

Dansk Sprognævn er en udadvendt forsknings- og informationsinstitution som styrker sprog og kommunikation i det danske samfund og hjælper alle til at udtrykke sig på et klart og formålstjenligt sprog. I alle sine aktiviteter holder nævnet en passende balance mellem sprogets funktioner som bærer af tradition og som spejl af samtidens kultur og samfundsforhold.

Hovedopgaver

Nævnets opgaver er fastsat ved lov nr. 320 af 14.5.1997 om Dansk Sprognævn, ændret ved lov nr. 1171 af 10.12.2008 og lov nr. 517 af 26.05.2014.

Ifølge denne lov har nævnet tre hovedopgaver:

- at give råd og oplysninger om det danske sprog, udbrede kendskabet til sproglige normer og udbrede viden om sprogholdninger og sproglige strategiers betydning for kommunikationen. At registrere og bearbejde de afgivne råd og oplysninger, så de kan genanvendes i oplysningsarbejdet og publiceres til gavn for offentligheden.
- at fastlægge den danske retskrivning og redigere og udgive den officielle danske retskrivningsordbog, jf. retskrivningsloven.

- at tilvejebringe viden om det danske sprogs udvikling, anvendelse og status ved at indsamle nye ord mv., bearbejde det indsamlede materiale og gøre denne viden tilgængelig for offentligheden i bøger og tidsskrifter.

Dansk Tegnsprogråd har til opgave at udarbejde principper og retningslinjer for arbejdet med at følge og dokumentere dansk tegnsprog og at give råd og oplysning om dansk tegnsprog.

Sekretariatet for Dansk Tegnsprogråd (Afdeling for Dansk Tegnsprog) har til opgave at besvare henvendelser om dansk tegnsprog og vejlede om tegnsprogsbrug, samarbejde med relevante interessegrupper og institutioner indenfor tegnsprogsområdet og sekretariatsbetjene Dansk Tegnsprogråd.

Sprognævnet har en særlig forpligtelse til at samarbejde med sprogråd og -nævn i Norden, og nævnet samarbejder også med tilsvarende institutioner i Europa.

Indhold

Om Dansk Sprognævn · 2

Forord · 5

Årsberetning 2018 · 6

MEDLEMMER · 6

MEDARBEJDERE · 7

MØDER · 8

DANSK TEGNSPROGSRÅD · 10

TVÆRGÅENDE FUNKTIONER · 11

SAMARBEJDE MED ANDRE INSTITUTIONER · 13

Oplysning og rådgivning · 17

SPØRGSMÅL OG SVAR · 17

ELEKTRONISK SVARBASE · 18

SPROGNÆVNETS HJEMMESIDE OG NETTJENESTER · 18

VEJLEDNING MV. · 21

NÆVNET I MEDIERNE · 21

NÆVNET PÅ DE SOCIALE MEDIER · 21

FORMIDLING AF VIDEN TIL UDDANNELSESINSTITUTIONERNE · 23

FORMIDLING AF VIDEN TIL OFFENTLIGE INSTITUTIONER · 23

OPLYSNING OG RÅDGIVNING OM DANSK TEGNSPROG · 25

Normering · 27

RETSKRIVNINGSORDBOGEN · 27

FORSKNINGSBERETNING FOR 2018 · 28

FORSKNINGSUDVALGET · 28

INTERNE FORSKNINGSPROJEKTER · 29

EKSTERNT FINANSIEREDE FORSKNINGSPROJEKTER · 35

FORSKNINGSÅRSVÆRK I 2017 · 40

PUBLIKATIONER · 42

Aktivitetsplan for 2019 · 49

Årets økonomiske resultat · 51

Forord

Den 17. januar 2018 meddelte regeringen i forbindelse med planen Bedre Balance II at Sprognævnet skulle flyttes til Bogense. Trods massive protester fra bestyrelsen, medarbejderne og medlemmer af repræsentantskabet og trods forslag om at flytte nævnet til en transportmæssigt mere fornuftig placering, fx til Odense eller Nyborg, stod beslutningen ikke til at ændre.

Nævnet flytter derfor til Bogense den 1. april 2019.

Beslutningen har medført at de medarbejdere som ikke ønskede at flytte med arbejdspladsen til Bogense, er blevet opsagt og forlader nævnet pr. 1. april 2019. Det drejer sig om Anita Ågerup Jervelund, Jørgen Nørby Jensen, Anni Mortensen, Anette Klett og Sabine Kirchmeier. Philip Diderichsen og de fleste studentermedhjælpere fratræder ligeledes i løbet af foråret/sommeren 2019 i forbindelse med flytningen.

Anne Kjærgaard og Janne Bøye Niemelä, som begge arbejder på deltid i Afdelingen for Dansk Tegnsprog, har fået tilladelse til at forblive i København midlertidig i 2 år, og der forhandles med Københavns Professionshøjskole, som bl.a. huser tegnsprog-tolkeuddannelsen og tegnordbogen, om kontorfaciliteter.

Pr. 1.2.2019 tiltrådte Thomas Hestbæk Andersen som ny direktør, og der er nu ansat 5 nye medarbejdere: Kirsten Lindø Dolberg-Møller (videnskoordinator 1.1.2019), Anna Sofie Hartling (videnskabelig assistent 1.5.2019), Peter Juel Henriksen (seniorforsker 1.10.2019), Marianne Rathje (seniorforsker 1.4.2019) og Thomas Widmann (seniorkonsulent 1.4.2019).

Det hold som starter op i Bogense den 1.4.2019, består herefter af: Thomas Hestbæk Andersen, de nuværende medarbejdere Jørgen Schack, Eva Skaftte Jensen, Ida Elisabeth Mørch, Margrethe Heidemann Andersen, Anne Kjærgaard (deltid) og Janne Bøye Niemelä (deltid) og de nye medarbejdere Anna Sofie Hartling, Peter Juel Henriksen, Marianne Rathje, Kirsten Lindø Dolberg-Møller og Thomas Widmann.

Nævnets administrative opgaver, herunder løn, personale og økonomi, varetages fremover af Syddansk Musikkonservatorium i Odense.

Det er store omvæltninger som nævnet pludseligt er blevet udsat for, og det har naturligvis medført at året 2018 er forløbet noget anderledes end først planlagt. En del opgaver har måttet udskydes til de efterfølgende år, herunder forhandling af en ny rammeaftale, og mange resurser er gået til at planlægge flytning og rekruttere nye medarbejdere samt til at overdrage opgaver, og det er til dels gået ud over kerneopgaverne.

Der er al mulig grund til på dette sted at rette en varm tak både til nytiltrådte og fratrædende medarbejdere fordi de på trods af de meget vanskelige omstændigheder har varetaget deres opgaver på bedste vis og har samarbejdet om at løse de mange udfordringer der opstod i årets løb. Trods de store personlige omkostninger som udflytningen har haft for den enkelte, har alle gjort deres yderste for at Sprognævnet fortsat kan fungere og komme godt i hus i de nye omgivelser.

Anne Holmen
Formand

Sabine Kirchmeier
Direktør

Årsberetning 2018

MEDLEMMER

Repræsentantskab for perioden 1.1.2018-31.12.2018

Center for Læseforskning, lektor *Mads Poulsen*

Center for Sprogteknologi, seniorforsker *Patrizia Paggio*

Danmarks Lærerforening, pensioneret lærer *Birgit Bruun*

Dansk Forfatterforening, litterær oversætter *Louise Ardenfelt Ravnild*

Dansk Journalistforbund, billedmedieoversætter *Amalie Foss*

Dansk Skuespillerforbund, skuespillerinde *Johanne Nørregård-Nielsen*

Dansk Standard, sprogkonsulent *Ulrik Gammelmark Poss*

Danske Medier, chefredaktør *Jens Grund* (indtil 1.2.2018)

administrerende direktør *Dorthe Carlsen* (fra 1.5.2018)

Danske Professionshøjskoler, lektor *Bodil Christensen*

Danske Skønlitterære Forfattere, forfatter *Peter Adolphsen*

Danske Universiteter, professor *Jette Ammentorp*

Danske Universiteter, teolog *Joakim Garff*

Danske Universiteter, direktør *Morten Grønbæk*

Danske Universiteter, lektor *Inger Schoonderbeek Hansen*

Danske Universiteter, professor *Lars Heltoft*

Danske Universiteter, lektor *Susanne Annikki Kristensen*

Danske Universiteter, prodekan *Jens Erik Mogensen*

Dansklærerforeningen – Sektionen for stx og hf, lektor og bestyrelsesmedlem
Mischa Sloth Carlsen

Dansklærerforeningen – Sektionen for læreruddannelse, læreruddanner
Torben Mundbjerg

DANTERM Research, information architect *Hanne Erdman Thomsen*

Det Danske Akademi, forfatter og oversætter *Pia Juul*

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, seniorredaktør *Sanni Nimb*

Digitaliseringsstyrelsen, kommunikationsmedarbejder og fuldmægtig *Sanne Petersen*
DR, etikchef *Inger Bach*

EU's sprog tjenester, kontorchef *Erling Nielsen*

Folketingets Administration, referent *Lars Busch Nielsen*

Forbundet Kommunikation og Sprog, forbundsformand *Per Lindegaard Hjorth*

Foreningen Norden, næstformand *Marion Pedersen*

Grænseforeningen, journalist og kommunikationschef *Anna-Lise Bjerager*

Justitsministeriet, kontorchef *Stine Maria Tolstrup Christensen*

Kulturministeriet, områdedirektør *Tonny Skovgård Jensen*

Kulturministeriet, forfatter *Jens Smærup Sørensen*

Kulturministeriets Stednavneudvalg, lektor *Rikke Steenholt Olesen*

Lektoratsudvalget, lektor *Bettina Perregaard*

Modersmål-Selskabet, referent og ekstern lektor *Adam Hyllested*
Statsministeriet, chefkonsulent *Caspar Strand*
Translatørforeningen, selvstændig *Christina Furholm Kjærgaard*
TV2, seernes redaktør *Lars Bennike*
Uddannelsesforbundet, formand *Lotte Klein*
Undervisningsministeriet, konstitueret kontorchef *Jens Refslund Poulsen*
Personligt medlem, lektor og viceinstituteder *Dorthe Duncker*
Personligt medlem, professor *Anne Holmen*
Personligt medlem, lektor *Henrik Jørgensen*

Bestyrelsen

Anne Holmen (formand)
Per Lindegaard Hjorth (næstformand)
Inger Schoonderbeek Hansen
Lars Heltoft
Tonny Skovgård Jensen
Mads Poulsen
Jørgen Schack (medarbejderrepræsentant)

MEDARBEJDERE

Til nævnets forsknings- og informationsinstitut har der i 2018 været knyttet følgende medarbejdere:

Videnskabeligt personale

Margrethe Heidemann Andersen, cand.mag., ph.d., seniorforsker, 34 t.
Philip Diderichsen, cand.mag., ph.d., videnskabelig medarbejder
Peter Juel Henrichsen, cand.mag., ph.d., seniorforskervikar fra 1.6. til 30.9.2018, herefter igen fra 1.11.2018
Eva Skafte Jensen, dr.phil., seniorforsker
Jørgen Nørby Jensen, cand.mag., seniorkonsulent
Anita Ågerup Jervelund, cand.mag., seniorkonsulent, stedfortræder for direktøren
Sabine Kirchmeier, cand.mag., ph.d., direktør
Anne Kjærgaard, cand.mag., ph.d., forsker med opgaver fordelt mellem Sprognævnet og Afdeling for Dansk Tegnsprog
Anni Renner Mortensen, bibliotekar, 34 t. til 31.5.2018 fra 1.6.2018 37 t.
Ida Elisabeth Mørch, cand.mag., seniorkonsulent
Janne Boye Niemelä, cand.mag., videnskabelig medarbejder, 20 t. Afdeling for Dansk Tegnsprog
Lene Rotne, cand. mag., videnskabelig medarbejder fra 1.10. til 31.12.2018
Jørgen Schack, cand.mag., seniorforsker
Katrine Lund Støiholm, cand.mag., 30 t. fra 1.5. til 30.9.2018

Kontorpersonale

Anette Klett, fuldmægtig, 37 t. til 31.3.2018, 34 t. fra 1.4. til 31.8.2018, herefter 37 t. fra 1.9.2018

Mads Jonathan Pedersen, kontomedarbejder, 13,5 t. fra 1.5. til 31.8.2018, Afdeling for Dansk Tegnsprog

Timelønnet medhjælp:

Kenneth Andersen, stud.mag., 8 t. til 31.5.2018

Winnie Collin, stud.mag., 12 t.

Magnus Reenberg Eriksen, stud.mag., 12 t. fra 1.1.2018

Clara Alberte Gråkilde, stud.mag., 6 t. fra 1.6.2018

Lasse Halberg Haarbye, stud.mag., 12 t. til 31.8.2018

Nanna Bøgebjerg Hansen, stud.mag., 12 t. fra 1.6.2018

Karen Holk Jeppesen, stud.mag., 12 t. (barsel)

Anna Kali, stud.mag., 12 t. til 30.6.2018

Michael Kramer, stud.mag., 12 t. til 28.2.2018

Alexander Mathiesen, stud.mag., 12 t. til 30.4.2018

Mads Jonathan Pedersen, stud.mag., 8 t. fra 1.9.2018, Afdeling for Dansk Tegnsprog

Emma Clara Schou Rasmussen, stud.mag., 12 t. fra 1.9.2018

Anders Schack, stud.mag., 12 t.

Amalie Arleth Viinholt, stud.mag., 12 t. fra 1.6.2018

Konsulenter

Pia Jarvad, cand.mag., seniorforsker, MID-projektet, vikar i spørgetelefonen

Ole Ravnholt, ph.d., seniorforsker, vikar i spørgetelefonen

MØDER

Repræsentantskabsmøder

I 2017 tiltrådte et nyt repræsentantskab. Ca. 2/3 af medlemmerne har ikke siddet i repræsentantskabet tidligere. Repræsentantskabet har holdt to møder i 2018.

På det første møde, som blev holdt den 16.3.2018, gennemgik repræsentantskabet årsberetningen for 2017 og budget for 2018 og blev orienteret om nævnets arbejde, herunder udflytningen af Sprognævnet til Bogense. Derudover blev projektet Moderne Importord i Dansk præsenteret, efterfulgt af en drøftelse af hvordan man på de enkelte institutioner ser på forholdet mellem engelsk og dansk, og hvilke evt. sprogpoltiske tiltag der er gennemført eller under overvejelse.

På det andet møde, som blev holdt 5.10.2018, blev arbejdsplan og budget for 2019 fremlagt, og der blev givet en status på udflytningen af Sprognævnet til Bogense. Derudover blev der orienteret om arbejdet med det sprogteknologiske udvalg samt givet et fagligt oplæg om arbejdet med klar kommunikation i nævnet og teksters tilgængelighed. Oplægget blev efterfulgt af en drøftelse af hvordan man på de enkelte institutioner arbejder med klar kommunikation.

Referater af repræsentantskabets møder kan ses på nævnets hjemmeside under menupunktet "Organisation".

Bestyrelsesmøder

Bestyrelsen har i 2018 holdt 5 møder, hvor bestyrelsen især diskuterede udfordringerne omkring flytningen. Derudover planlagde bestyrelsen repræsentantskabsmøderne og fulgte med i arbejdet med det sprogteknologiske udvalg.

I sommeren 2018 blev der vedtaget en ny strategi for Sprognævnet som ud over en videreførelse af den udvikling som allerede er igangsat, indebærer et større fokus på de udfordringer som udviklingen indenfor sprogteknologi og kunstig intelligens vil udgøre for det danske sprog.

Nævnets indgående viden om relationen mellem det talte og det skrevne sprog samt de mangeårige erfaringer med analyse af store datamængder skal nyttiggøres så nævnet kan bidrage til at styrke sprog og kommunikation i det danske samfund i forbindelse med brugen af robotter og kunstig intelligens.

Især når digitale assistenter og robotter anvendes af offentlige myndigheder, bør der stilles krav om at de kan kommunikere med borgerne på et klart og formålstjenligt dansk.

Den viden og de mange relationer til forskningsmiljøer, virksomheder og offentlige institutioner der i løbet af 2018 er opnået i forbindelse med arbejdet i det sprogteknologiske udvalg, udgør et godt fundament for etablering af nye samarbejdsformer og -projekter indenfor dette felt.

Referater af bestyrelsens møder kan ses på nævnets hjemmeside under menupunktet "Organisation".

Fagrådsmøder

Fagrådet for retskrivning

Fagrådet for retskrivning skal først og fremmest godkende normændringer af ikke-principiel karakter i ordbogen, fx dobbeltformsændringer og ændringer i paragrafferne i retskrivningsreglerne, og skal derudover være opmærksom på hvilke ændringer der kunne være principielle og derfor skal forelægges repræsentantskabet. Fagrådet har desuden til opgave at følge den overordnede redigering af den alfabetiske del af ordbogen og at være rådgivende mht. fx ordudvalget i ordbogen. Dette gælder også den løbende opdatering af den digitale ordbog, som i 2018 er blevet forøget med bl.a. 182 nye opslagsord. Derudover kan fagrådet drøfte spørgsmål ifm. publicering af Retskrivningsordbogen på de forskellige platforme og forholdet mellem den trykte og den digitale ordbog.

Fagrådet har i 2018 bestået af Sanni Nimb (formand) og Sabine Kirchmeier samt redaktionsgruppen, bestående af Anita Ågerup Jervelund (sekretær), Margrethe Heidemann Andersen og Jørgen Nørby Jensen. I 2018 har fagrådet holdt ét møde. På mødet blev redaktionens forslag til nye opslagsord og andre tilføjelser til den digitale ordbog drøftet.

Fagrådet for sprogteknologi og fagsprog

Fagråd for sprogteknologi og fagsprog består af Dorthe Duncker (formand), Patrizia Paggio, Tonny Skovgaard Jensen, Hanne Erdmann Thomsen, Erling Nielsen, Philip Diderichsen (sekretær) og Sabine Kirchmeier. Fagrådet har til formål at udvikle og følge Sprognævnets initiativer indenfor fagsprog og sprogteknologi. Blandt de overordnede emner der falder ind under fagrådets arbejde, er

- Sprognævnets behandling af fagsprog og særlige initiativer indenfor fagsprog
- udviklingen af sprogresurser både nationalt og internationalt der kan have betydning for udviklingen af dansk fagsprog og sprogteknologi, fx en national sprogbank og en national termbank
- håndteringen af dansk i forbindelse med moderne teknologi, fx talegrænseflader til mobiltelefoner, kommunikation på dansk med robotter og lign.
- overvågning af om og i givet fald hvordan sprogudviklingen påvirkes af brugen af sprogteknologiske produkter som maskinoversættelse, talegenkendelse og skrivestøtteværktøjer som fx stavekontrol
- problemstillinger vedr. automatisk datafangst fra bl.a. internettet og de sociale medier samt håndtering af store datamængder
- problemstillinger vedr. rettigheder til sproglige data, fx i ophavsretsloven, persondataloven og forvaltningsloven.

Fagrådet drøfter endvidere Sprognævnets egne sprogteknologiske og fagsproglige tiltag, fx indsamling og opmærkning af data, udviklingen af ordlister, taggere og korpus- og søgeværktøjer, samt i hvilket omfang disse kan stilles til rådighed for at stimulere udviklingen af dansk sprogteknologi.

Fagrådet har holdt 2 møder i 2018, som først og fremmest handlede om arbejdet i det sprogteknologiske udvalg hvor fagrådet fungerer som referencegruppe.

DANSK TEGNSPROGSRÅD

Sprognævnet er hjemsted og sekretariat for Dansk Tegnsprogråd. Rådet består af 5 medlemmer som repræsenterer institutioner og organisationer som arbejder med tegnsprog.

Navn	Indstillet af	Ansæt ved
Elisabeth Engberg-Pedersen (formand)	Dansk Sprognævn	Københavns Universitet
Bo Hårdell	Danske Døves Landsforbund	Tegnsprogstolken.dk
Hanne Langeland	Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold	Socialstyrelsen
Jette Kristoffersen	Uddannelses- og Forskningsministeriet	Center for Tegnsprog – Tolkeuddannelsen (UCC)
Ole Ravnholt	Dansk Sprognævn	

Ved sekretariatet for Dansk Tegnsprogråd (også kaldet Afdeling for Dansk Tegnsprog) er der ansat to videnskabelige medarbejdere på deltid, Janne Boye Niemelä (20 timer

om ugen frem til 30.9.2018, 22 timer om ugen fra 1.10.2018) og Anne Kjærgaard (17 timer om ugen frem til 30.9.2018, 15 timer om ugen fra 1.10.2018). Desuden har afdelingen haft tilknyttet stud.polyt. i it Kenneth Andersen (studentermehjælper, 8 timer om ugen frem til 31.5.2018) og stud.mag. i lingvistik Mads Jonathan Pedersen (hk-ansat 13,5 timer om ugen fra 1.5.-31.8.2018, studentermehjælper 8 timer om ugen fra 1.9.2018).

Dansk Tegnsprogråd afholdt 2 møder i løbet af 2018.

TVÆRGÅENDE FUNKTIONER

Biblioteket

Biblioteket er et forskningsbibliotek med hovedvægt på lingvistiske emner og ordbøger. Biblioteket er primært et internt bibliotek med få årlige eksterne henvendelser.

Bibliotekaren varetager driften af biblioteket og sikrer at samlingen er aktuel og nemt tilgængelig for alle ansatte. Desuden hjælper bibliotekaren forskerne med referenceopgaver og andre ad hoc-opgaver. Bibliotekaren har desuden en række administrative opgaver bl.a. med tilknytning til nævnets forlagsvirksomhed og som medredaktør af *Nyt fra Sprognævnet*.

Dansk Sprognævns forlag

Sprognævnet har gennem alle årene udgivet forskellige bøger og hæfter. I de senere år er udgivelsesvirksomheden vokset til et egentligt forlag som tager sig af alle trin i udgivelsesprocessen, fra ide over indhentning af tilbud fra eksterne samarbejdspartnere (grafikere, illustratører og trykkerier) til redaktionelt arbejde, satskorrektur, markedsføring og salg.

Publikationerne spænder over følgende typer: rapporter fra afholdte seminarer eller konferencer i Sprognævnets konferenceseerie, nye bøger i serien *Dansk Sprognævns skrifter*, årsberetning og tidsskrifter via publikationsplatformen OJS (dvs. Det Kongelige Biblioteks open access-plattform OJS (Open Journal System)) på hjemmesiden tidsskrift.dk.

Som supplement til øvrige salgskanaler har Sprognævnet etableret en webshop (www.dsn-webshop.dk) i samarbejde med Mercoprint A/S. Formålet er at hjemmesidens besøgende har hurtig adgang til køb af vores publikationer. Alt i alt er der i 2018 blevet solgt 206 bøger via boghandlere og webshop. Det er et fald på 74 % i forhold til de forudgående år. Faldet skyldes at der ikke har været nogen nyudgivelser i 2018. De mest solgte titler var *Korrekt stavning* og *Korrekt stavning – den lille hjælper* af Ida Elisabeth Mørch og *Nye ord i dansk med historie* af Jørgen Nørby Jensen.

Forlagsarbejdet varetages af Anni Renner Mortensen og Ida Elisabeth Mørch.

Publikationer på tidsskrift.dk

De videnskabelige publikationer som nævnet udgiver på publikationsplatform tidsskrift.dk, har oplevet en flot fremgang. I 2018 blev der downloadet 119.244 videnskabelige artikler, lidt flere end i 2017. Det store arbejde som nævnet har lagt i at digitalisere

og tilgængelige tidsskrifterne, ser ud til at have båret frugt. Dermed er nævnets formidling af viden på højt niveau om dansk sprog og sprogbrug styrket betydeligt.

Downloads fra Tidsskrift.dk	2016	2017	2018	
Klart språk i Norden		4.132	9.051	119,0%
Lexico Nordica		14.635	11.187	-23,6%
Nordiske Studier i Leksikografi		11.613	9.207	-20,7%
Ny forskning i grammatik		16.358	24.755	51,3%
NyS		40.198	31.238	-22,3%
Sprog i Norden		30.790	33.806	9,8%
i alt	50.000	117.726	119.244	1,3%

Nyt fra Sprognævnet

Nævnet besluttede i 2016 at omlægge udgivelsen af Nyt fra Sprognævnet til gratis distribution via et elektronisk nyhedsbrev. Det skete i lyset af at udgifterne til porto og administration af abonnenter var steget så voldsomt at omkostningerne ved udgivelsen af det trykte blad ikke længere stod mål med indtægterne. Samtidig havde antallet af abonnenter på samme måde som antallet af henvendelser til spørgetelefonen igennem flere år været jævnt faldende. I april 2017 udkom Nyt fra Sprognævnet for første gang som et digitalt nyhedsbrev i pdf-format og i et helt nyt design. Bortset fra en lille gruppe brugere som hellere ville fortsætte med at modtage det trykte blad, var der stor tilfredshed med initiativet.

Det ser ud til at omlægningen af Nyt fra Sprognævnet har haft den ønskede effekt, nemlig at få antallet af abonnenter til at vokse. I 2018 kom det op på 3803 abonnenter, en stigning på 77,4 % i forhold til 2017.

Nyt fra Sprognævnet	2015	2016	2017	2018	
Abonnenter	2.363	2.098	2.144	3.803	77,4%

Konvertering af gamle artikler i Nyt fra Sprognævnet er ved at være tilendebragt således at brugerne kan klikke sig direkte ind på enkeltartikler fra nyhedsbrevet til Nyt fra Sprognævnet på nævnets hjemmeside. Dette forbedrer søgemulighederne i artiklerne på nævnets hjemmeside og giver bedre integration med de sociale medier. På grund af mangel på medarbejderressurser blev det besluttet ikke at udgive Nyt fra Sprognævnet i december 2018 og marts 2019. Det forventes at produktionen kan genoptages evt. allerede i juni 2019 når flytningen til Bogense er overstået.

Administration

Nævnets administration varetages af en gruppe bestående af direktøren, en bogholder, som også varetager lønopgaver, 2 videnskabelige medarbejdere samt studenter, som ved siden af deres faglige opgaver også løser administrative opgaver såsom lokal it-support, telefonpasning, posthåndtering, viceværtfunktioner, indkøb, praktisk støtte til konferencer, salg af publikationer og administration af fx abonnenter af Nyt

fra Sprognævnet og NyS. Nævnets it-infrastruktur varetages overordnet af Statens It. Infrastrukturen til nævnets drifts- og lønregnskab varetages af Statens Administration.

I 2018 har nævnet især arbejdet med den nye lovgivning om beskyttelse af persondata (GDPR) og sørget for at nævnet lever op til de gældende bestemmelser.

I forbindelse med udflytningen til Bogense har nævnet fra 1.1.2019 indgået et samarbejde med Syddansk Musikkonservatorium i Odense om varetagelse af nævnets bogholderi-, økonomi- og HR-opgaver.

Løn og personale

Nævnets sikkerheds- og samarbejdsudvalg har i 2018 især fulgt udviklingen i forbindelse med udflytningen til Bogense. Nævnets studentermedarbejdere har en observatør i udvalget.

Økonomi

Årets økonomiske resultat for 2018 viste et underskud på -150.071,14 kr. I underskuddet skal dog modregnes at nævnet fik godkendelse til at bruge 150.000 kr. af videreførelsesbeløbet fra 2017 til færdiggørelse af projekter. Nævnets reelle underskud for 2018 er derfor -71.14 kr.

I forbindelse med regeringens plan Bedre Balance II blev det i januar 2018 besluttet at nævnet skulle flyttes til Bogense. Nævnet har derfor i 2018 fået tilført 1,2 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med flytningen. Da flytteprocessen strækker sig ind i 2019, og størsteparten af udgifterne falder i 2019, har nævnet hensat 850.000 kr. til dækning af fratrædelsesgodtgørelser og skyldige omkostninger vedrørende nuværende adresse og flytning. Endvidere har nævnet i 2018 haft brug for hjælp til kerneopgaverne for at frigive ressourcer til flytteopgaven og videregivelse af opgaver for de medarbejdere som ikke følger med nævnet til den nye adresse.

SAMARBEJDE MED ANDRE INSTITUTIONER

Netværket for sprognævnene i Norden

I august 2018 arrangerede Netværket for Sprognævnene i Norden (NSN) et Nordisk Sprog møde i Tórshavn på Færøerne. Mødet varede to dage, 30. og 31. august, og indledtes af et netværksmøde for NSN den 29. august. Temaet for Nordisk Sprog møde var Sproget i de nye medier, og dette tema blev belyst med foredrag fra de nordiske lande med efterfølgende diskussion.

NSN har med hjælp fra nævnets forlagsmedarbejdere udgivet Sprog i Norden 2018, som i år indeholdt en oversigt over sproglitteratur udgivet i de nordiske lande i 2018. Publikationen kan findes på [tidsskrift.dk: https://tidsskrift.dk/sin/issue/view/7649](https://tidsskrift.dk/sin/issue/view/7649).

Det Nordiske Tegnsprogsnetværk

Det Nordiske Tegnsprogsnetværk er finansieret af Nordisk Ministerråd via Nordisk Sprogkoordination. For disse midler blev der afholdt netværksmøder på Færøerne og i Stockholm i 2018. I netværksmøderne deltog repræsentanter fra Danmark (Afdeling for

Dansk Tegnsprog), Finland (Finlands Dövas Förbund og Språknämnden för finländska teckenspråk), Grønland (Grønlands Døveforbund), Island (Málnefnd um íslenskt tákn-mál – Sprognævnet for Íslandsk Tegnsprog), Norge (Språkrådet i Norge) og Sverige (Språkrådet i Sverige).

Formålet med netværket er at gøre det muligt at udveksle erfaringer om arbejdet med tegnsprog i de nordiske lande. Temaet for årets netværksmøder var børns ret til tegnsprog i de respektive lande.

Europæisk samarbejde

EFNIL

Sprognævnet er medlem af den Europæiske Samarbejdsorganisation for Nationale Sproginstitutioner (EFNIL). Nævnet har siden 2006 været repræsenteret i organisationens bestyrelse og haft næstformandsposten siden 2009 (genvalgt i 2018).

Medlemsorganisationerne er nationale institutioner hvis arbejdsområder er forskning, dokumentation og strategi/politik i forbindelse med de officielt anerkendte standardsprog indenfor EU's medlemslande. Der er p.t. 42 ordinære og associerede medlemmer.

Temaet på årsmødet 2018, som fandt sted i Amsterdam, var sproglig variation og sproglig kompleksitet som udfordring for sprogpolitik i Europa, og på basis af inviterede foredrag og bidrag fra medlemmerne blev det især diskuteret hvordan sprognævnet i de forskellige europæiske lande forholder sig til sproglige minoriteter og især til de sproglige udfordringer som de seneste års migration fra ikke-europæiske lande har medført.

Nævnet har i 2018 fortsat været projektleder på projektet European Language Monitor (ELM), som formidler de væsentligste aspekter af sproglovgivningen i alle EU-lande og et antal europæiske lande udenfor EU. ELM's hjemmeside indeholder bl.a. nøgletal for sproglig praksis, fx valg af undervisningssprog i skoler og på universiteterne samt citater fra love og bekendtgørelser mv. på engelsk og på originalsproget. Den kan ses på www.efnil.org/projects/elm. Der er indsamlet besvarelser fra 24 lande, og der arbejdes nu med at udstille besvarelserne på hjemmesiden og analysere resultaterne.

Nævnet deltager endvidere i projektet ELIPS (European Languages and their Intelligibility in the Public Space).

EFNIL har en hjemmeside, www.efnil.org, hvor man kan finde yderligere oplysninger.

EU-projekter

Sprognævnet deltager via EFNIL endvidere i EU-initiativet *Cracking the Language Barrier*, et netværkssamarbejde der skal udvikle metoder til at overvinde sprogbarriererne i Europa, samt i EU-projektet ELRC, som har til formål at forbedre adgangen til automatisk oversættelse for offentlige institutioner i EU på basis af EU's maskinoversættelsesprogram mt@eu. Projektet er en del af EU's infrastrukturprogram til fremme af det digitale indre marked og udføres i samarbejde med Digitaliseringsstyrelsen og Center for Sprogteknologi på Københavns Universitet.

Nævnet har i oktober 2018 være vært for endnu en EU-workshop om maskinoversættelse for offentlige institutioner i ELRC-regi. Referatet fra workshoppen (se linket nedenfor) indgår også i arbejdet med det sprogteknologiske udvalg.

http://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Denmark/2018/ELRC%2B%20Workshop%20Report_Denmark.pdf.

Danske samarbejdspartnere

Det Danske Akademi

I september 2010 indgik nævnet en aftale med Kulturministeriet og Det Danske Akademi således at akademiet fremover påtager sig en ny rolle i sprogdebatten så litteraturens bidrag til det danske sprog og dets vækst kan styrkes.

Det er aftalt at Det Danske Akademi vil tage følgende konkrete initiativer:

- Dansk Sprognævn og Det Danske Akademi vil afholde et årligt møde hvor de drøfter det danske sprogs udvikling og mulighederne for yderligere fælles tiltag.
- Det Danske Akademi vil afgive skriftlige responsa på Dansk Sprognævns forslag til ændringer i dansk retskrivning.
- Det Danske Akademi vil opfordre sine medlemmer til i højere grad at deltage i sproglaterede arrangementer som fx Kulturnatten eller Sprogets Dag.
- Det Danske Akademi vil opfordre danske forlag til at give Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab adgang til at søge ord i elektroniske udgaver af litterære værker.

Der har ikke været afholdt fælles arrangementer mellem de to institutioner i 2018.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL)

Sprognævnet driver sprogportalen sproget.dk i samarbejde med DSL, og de to institutioner samarbejder i øvrigt om indsamling af nye ord og om indsamling og bearbejdning af store tekstmængder.

Andre kontakter

Flere af nævnets medarbejdere er endvidere engageret i faglige selskaber og institutioner mv.:

Margrethe Heidemann Andersen er medlem af redaktionen af Nydanske Studier (NyS) og af redaktionen af Nyt fra Sprognævnet. Hun foretager desuden fagfællebedømmelser, bl.a. for Nordic Journal of Linguistics.

Philip Diderichsen er sekretær for fagrådet for fagsprog og sprogteknologi.

Jørgen Nørby Jensen er medlem af redaktionen af Nyt fra Sprognævnet. Han er projektleder for netordbogen Nye ord i dansk 1955 til i dag og har desuden ført tilsyn med sproget.dk.

Eva Skafte Jensen er nordisk sekretær, koordinator for Grammatiknetværket, serieredaktør for Ny forskning i grammatik, medlem af det Kongelige danske Videnskabernes Selskab, bestyrelsen for Selskab for Nordisk Filologi, bestyrelsen for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og styrelsen for Universitets-Jubilæets danske Samfund. Hun underviser på ph.d.-kurser og deltager jævnligt i bedømmelsesarbejde for

universiteterne. Hun er beskikket som censor i censorkorpset for dansk på universiteterne og i censorkorpset for lingvistik. Hun har været bivejleder for Lene Rotne, som forsvarede sin ph.d.-afhandling i december 2018 ved Institut for Engelsk, Germansk og Romansk, Københavns Universitet. Sammen med Marianne Rathje (SDU) og Tina Thode Hougaard (AU) leder hun et netværk for dansk forskning i sprogbrug i de nye medier.

Anita Ågerup Jervelund er sekretær for fagrådet for retskrivning. Hun fører tilsyn med sproget.dk og er medlem af sproget.dk's styregruppe. Hun har endvidere været Sprognævnets repræsentant i Stednavneudvalget indtil 31.10.2018.

Sabine Kirchmeier er fortsat medlem af bestyrelsen for EFNIL (siden 21.11.2006, næstformand siden 6.11.2009). Hun blev i 2011 medlem af bestyrelsen for Danske Taler. Hun er reviewer for *LREC – Linguistic Resources and Evaluation Conference*. Hun er endvidere medlem af styregruppen for projektet *Webtilgængelighed for læsesvage døve*, som styres af Center for Døvblindhed og Høretab, Region Nordjylland, for sprogportalen sproget.dk samt medlem af Terminologigruppen i Danmark. Hun er projektleder for EFNIL's projekt *European Language Monitor* og medlem af EU-netværkene *META-net*, *Cracking the Language Barrier* og *Human Language Project*. Hun er censor i dansk og datalingvistik.

Anne Kjærgaard er medlem af de nordiske sprognævnets klarsprogsnetværk. Hun er også medlem af FORVIR (Forum for Videnmodellering i Offentligt Regi) og Dansk Sprognævnets repræsentant i Terminologigruppen. Hun er desuden medlem af forskningsgruppen CIRCD (Centre for Interaction Research and Communication Design), forskningsgruppen Kommunikationsrådgivning og en forskningsgruppe om tænke højt-protokoller som metode i arbejdet med at vurdere og evt. omarbejde tekster fra offentlige institutioner til borgere.

Anni Renner Mortensen er medlem af redaktionen af *Nyt fra Sprognævnet* og medlem af Lederforum for Special- og Forskningsbiblioteker, LSF.

Janne Boye Niemelä er kontaktperson for Det nordiske tegnsprogsnetværk og medlem af referencegruppen for projektet *Webtilgængelighed for døve*.

Ida Elisabeth Mørch er kasserer i LEDA, Leksikografer i Danmark. Hun er med i gruppen bag Sprogprisen.dk, og hun deltager jævnligt i forlaget Dafolos faglige netværksmøder Kreativ cirkel.

Jørgen Schack er medlem af Undervisningsministeriets opgavekommission for dansk (læsning, retskrivning og nationale test) og censor i dansk sprog ved Københavns Universitet. Han er endvidere medlem af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Jørgen Schack har siden 2016 været medlem af en ekspertgruppe nedsat af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Ekspertgruppens opgave har været at udarbejde en faglig udredning af digitale udfordringer og muligheder i relation til prøven i dansk retskrivning.

Oplysning og rådgivning

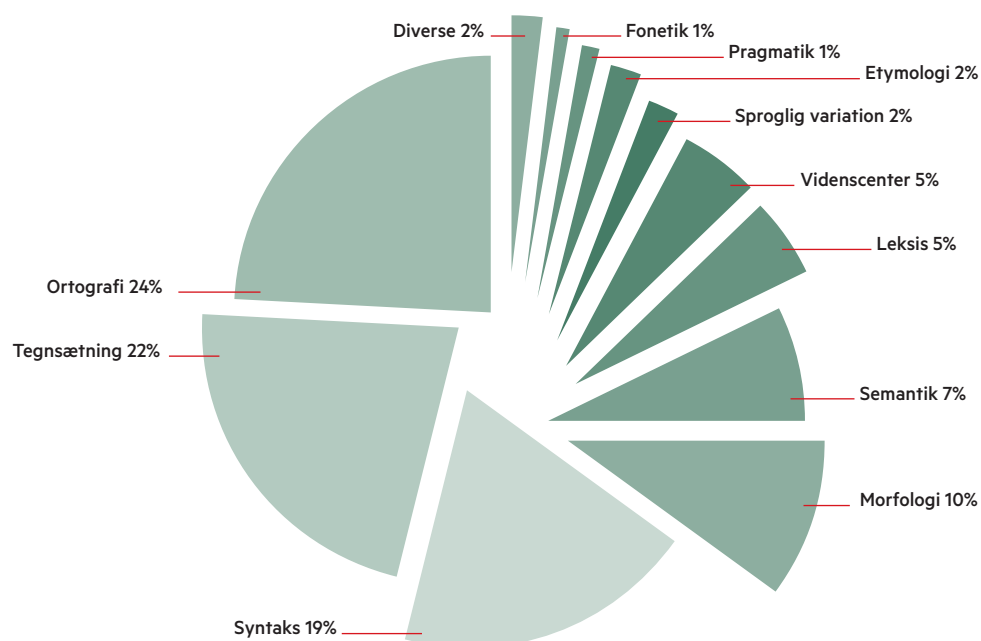
SPØRGSMÅL OG SVAR

Antallet af henvendelser til svartelefonen er faldet med lidt over 12 % i løbet af 2018, hvilket skyldes at nævnet fra den 1.10.2018 måtte lukke for spørgetelefonen om eftermiddagen for at få tid nok til håndtering af udfordringerne med udflytningen. Svartelefonen spiller en stor rolle for nævnet, da den giver et unikt indblik i de spørgsmål der optager sprogbrugerne.

Mens der har været en svag stigning i antallet af registrerede svar i svarbasen, kan der ligeledes konstateres et fald i antallet af svar publiceret på sproget.dk. Det skyldes at der i 2018 har været færre hænder til at løse opgaven på grund af udflytningen.

Svarstatistik	2014	2015	2016	2017	2018	
Telefoniske svar + skriftlige	5435	6170	5575	5819	5110	-12,2 %
Registrerede svar i svarbasen	127	131	151	105	136	29,5 %
Svar publiceret på sproget.dk	94	45	63	57	7	-87,7 %

Spørgsmålene registreres i forskellige kategorier således at det er muligt at følge med i på hvilke områder der er størst efterspørgsel på information. De fire største grupper er ortografi (retskrivning), tegnsætning (især komma), syntaks (ordstilling, sætningens opbygning) og morfologi (bøjning). Fordelingen af spørgsmål på de forskellige kategorier er stort set den samme som i 2017:

ELEKTRONISK SVARBASE

Projektets formål er at sikre at al information er samlet ét sted for nævnets medarbejdere når der skal rådgives og oplyses om det danske sprog. Det er her man kan finde alle registrerede spørgsmål og svar, det er her man kan finde oplysninger om hvad kolleger har skrevet i klummer, og det er her man kan finde inspiration til formidlings- og forskningsartikler.

I 2018 er der registreret 136 svar i svarbasen, men der er kun blevet offentliggjort 7 nye spørgsmål og svar fra svarbasen på sproget.dk. Det skyldes manglende resurser på grund af udflytningen. Endvidere bruges svarbasen som afsæt for interessante og underholdende opslag på Facebook. Desuden fortsætter arbejdet med at indtaste registrerede, mundtlige protokolsvar i den elektroniske svarbase, ligesom søgestrengene til Nyt fra Sprognævnet fortsat løbende bliver indtastet.

I projektet deltager Margrethe Heidemann Andersen, Ida Elisabeth Mørch og Eva Skafte Jensen.

SPROGNÆVNETS HJEMMESIDE OG NETTJENESTER

Det overordnede formål for nævnets rådgivningsvirksomhed er at styrke sprog og kommunikation i det danske samfund og hjælpe alle til at udtrykke sig på et klart og formålstjenligt sprog. Heraf følger at nævnet dels skal udvikle relevante informations- og rådgivningstilbud som kan nå så bredt ud som overhovedet muligt, dels søge at ramme bestemte brugergrupper mere målrettet.

Blandt de kanaler som nævnet bruger for at nå det brede publikum, er dsn.dk, sproget.dk, spørgetelefonen, diverse apper, sociale medier og Nyt fra Sprognævnet. Retskrivningsordbogen er tilgængelig fra flere steder, fx dsn.dk, sproget.dk og appen RO⁺, men også via kommercielle platforme som Ordbogen.com og Gyldendals ordbogsplatform. Forskningsresultater formidles via dsn.dk og via tidsskrift.dk.

Antallet af brugere på disse kanaler og deres adfærd og reaktioner giver et fingerpeg om i hvilket omfang nævnets tjenester bliver brugt og efterspurgt, og det danner grundlag for videreudvikling af tjenesterne og udvikling af nye tiltag. Det kan dog være vanskeligt at fortolke tallene. Er en stagnation i antallet af brugere udtryk for faldende interesse eller utilfredshed med produktet, eller skyldes det simpelthen at markedet er mættet, eller at den stigning vi har set, delvis har været båret frem af den generelt øgede digitalisering i landet? Endvidere kan ændringerne i brugernes adfærd, fx på grund af fremkomsten af nye kommunikationsplatforme, eller ændringer i eksisterende platformes algoritmer have betydning for antallet af forespørgsler. Derfor ser vi på udviklingen af kanalerne samlet set og betragter dem som overordnede pejlemærker for vores formidlingsindsats.

Antallet af besøgende og søgninger på nævnets webtjenester i 2018 er samlet set øget med 1,8 % i forhold til 2017 til i alt 73 mio. søgninger om året. Antallet af søgninger øges ikke længere med samme hastighed som tidligere. Det skyldes formentlig at markedet er ved at stagnere for Ordbogen.com, som dækker mange af landets skoler

og uddannelsesinstitutioner, og som står for det største antal opslag, mens sproget.dk og Nye ord i dansk fortsat øger antallet af brugere.

Besøg på nævnets hjemmesider					
dsn.dk	2015	2016	2017	2018	Forøgelse 2018
Sessioner	1.531.227	1.456.600	1.430.749	1.422.345	-0,6%
dansk tegnsprog.dk	2015	2016	2017	2018	
Sessioner			5.631	16.453	192,2%
Retskrivningsordbogen	2015	2016	2017	2018	
dsn.dk (antal søgninger)	2.366.607	2.898.749	2.770.951	2.530.407	-8,7%
ordbogen.com (antal søgninger)	57.933.544	59.763.809	60.350.860	61.790.488	2,4%
i alt	60.300.151	62.662.558	63.121.811	64.320.895	1,9%
Nye ord i dansk	2015	2016	2017	2018	
Antal søgninger	99.259	103.869	108.959	117.811	8,1%
sproget.dk	2015	2016	2017	2018	
Sessioner	5.205.267	6.362.044	7.087.321	7.128.972	0,6%
Retskrivningens historie	2015	2016	2017	2018	
Sessioner	6.257	6.063	5.695	7.001	22,9%
Besøgende/søgninger i alt	67.142.161	70.591.134	71.754.535	73.013.477	1,8%

Arbejdet med at opdatere og redesigne nævnets hjemmeside nærmer sig sin afslutning. Siderne er opdateret med nyt layout af Pernille Kleinert og med illustrationer af Katrine Clante. Implementeringen af en ny tværgående søgefunktion forventes færdig i starten af 2019.

Webredaktionen består af Anni Renner Mortensen og Ida Elisabeth Mørch (projektleder).

Afdeling for Dansk Tegnsprogs hjemmeside, dansktegnsporg.dk

Siden dansktegnsporg.dk blev lanceret i 2017. Siden henvender sig til personer der har dansk tegnsprog som modersmål, personer der behersker dansk tegnsprog i et eller andet omfang, og personer der gerne vil vide mere om dansk tegnsprog. Formålet med siden er at oplyse og rådgive om dansk tegnsprog. Siden indeholder bl.a. spørgsmål og svar om dansk tegnsprog, temasider om forskellige aspekter af dansk tegnsprog, quizzer, nyheder og linksamlinger over fx ordbøger og undervisningstilbud i dansk tegnsprog. Sidens indhold er både på dansk tegnsprog og på dansk.

I 2018 var der i alt 28.893 sidevisninger og 16.453 sessioner på siden. I løbet af 2018 er der fx blevet tilføjet 4 quizzer om dansk tegnsprog (en type indhold der har vist sig meget velegnet til at engagere sidens brugere) og 18 spørgsmål og svar om dansk tegnsprog. I løbet af året er der desuden gennemført en kvalitativ brugerundersøgelse af sitet, og afdelingen er for øjeblikket ved at tilpasse siden i forhold til brugerundersøgelsens konklusioner.

Dansktegnsporg.dk er finansieret af afdelingens egne midler.

Sprogportalen sproget.dk

På sproget.dk finder man vejledning, oplysning og svar på spørgsmål om det danske sprog og sprogforhold i Danmark – en hjælp i det daglige arbejde for sprogbrugere af alle slags og et søgeredskab af høj kvalitet der giver adgang til officielle og autoritative ordbøger og opslagsværker og tilbyder professionel sproglig hjælp.

Fra søgefeltet får man bl.a. adgang til Retskrivningsordbogen, Den Danske Ordbog, Ordbog over det danske Sprog, Nye ord i dansk og Schultz' Dansk Synonymordbog; man finder svar på sproglige spørgsmål stillet til Dansk Sprognævn og redaktionen af ordnet.dk, oplysninger om retskrivningsregler, typiske sproglige problemer med tilhørende øvelser, nyttige ordlister mv., og man kan gå i dybden med sproglige temaer som "Udtale", "Etymologi", "Ordsprog" m.fl. I små quizzer kan man derudover teste sin viden om fx typiske retskrivningsproblemer, gamle ord og ordsprog, ord fra vores nabosprog, pendulord mv.

I 2018 er der tilføjet et nyt tema om sprogteknologi. Det er en bearbejdet udgave af de artikler der blev skrevet om emnet til Nyt fra Sprognævnet, og temaet beskriver følgende emner: intro om sprogteknologi, stavekontrol, talesyntese og talegenkendelse, maskinoversættelse, fagsprog og termbaser og endelig en fremadskuende side med titlen "Videre med dansk sprogteknologi".

Desuden er der blevet tilføjet nye smuttere til samlingen, og man kan nu blive helt skarp på både ordlyden og betydningen af udtrykkene: 'Bære den af' (Bære nag), 'En lang og gloværdig karriere' (En lang og glørværdig karriere), 'Fra Herodes til pilates' (Fra Herodes til Pilatus), 'Goddag med et økseskaft' (Goddag mand, økseskaft), 'Papyrussejr' (Pyrrhussejr) og 'Råbe jagt i gevær' (Råbe vagt i gevær).

Takket være Nicolai Hartvig Sørensens indsats har sproget.dk også fået en opdateret visning af søgeresultater fra Den Danske Ordbog på sproget.dk. Nogle af forbedringerne i denne visning er at man får mulighed for at lytte til udtalen af de ord der har en lydfil tilknyttet, endvidere er ordbogens forkortelser skrevet ud, ligesom ordenes etymologi nu er med.

En anden glædelig udvikling er at det igen er muligt at få KorpusDK med i søgeresultatlisten på sproget.dk, således at man, hvis søgeordet findes i KorpusDK, får et link til søgningen i korpusset. Korpusresultaterne har af tekniske grunde længe været væk fra sproget.dk, og det er derfor dejligt at den nu er tilbage i en ny udgave.

På de sociale medier er aktiviteten stadig høj. Sproget.dk's Facebookside har nu 7.686 følgere (en stigning på godt 13 % i forhold til sidste år). På Instagram er vi oppe på 9.655 følgere (en stigning på godt 20 % i forhold til sidste år).

Sproget.dk udvikles og drives i et samarbejde mellem Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL). Sprognævnets redaktør er Ida Elisabeth Mørch, og DSL's redaktør er Laurids Kristian Fahl. Desuden er der tilknyttet en programmør (indtil 30.11.2018 Jonas Nielsen) og studentermedhjælpere fra begge institutioner. På DSN har det i 2018 primært været Magnus Reenberg Eriksen.

VEJLEDNING MV.

Medarbejderne i Sprognævnet har holdt foredrag og har medvirket i radio og tv med oplysning om nævnets virksomhed og om sprogproblemer i almindelighed.

Nævnet har haft 10 besøg af skoleelever, studerende fra de højere læreanstalter og grupper af sproginteresserede; alle er blevet orienteret om nævnets virksomhed.

Desuden har studerende og forskere konsulteret nævnet i forbindelse med formulering og udarbejdelse af opgaver, specialer, eksamens-, ph.d.- og forskningsprojekter, og de har fået vejledning af nævnets ansatte.

NÆVNET I MEDIERNE

Nævnet har i 2018 deltaget som en af eksperterne i radioudsendelsen Klog på sprog på DR P1 og i samarbejde med programmet forberedt kåringen af årets ord 2018. Ordet *hvidvask* blev kåret i december 2018 i en direkte udsendelse fra Københavns Professionshøjskole. Endvidere leverer nævnet et fast bidrag til bladet Dansk, som udkommer 4 gange om året, samt sproglige indslag i diverse radioprogrammer.

Nævnet har i 2018 leveret lidt færre indslag i medierne end i 2017. Til gengæld har der været rigelig omtale af nævnet i forbindelse med udflytningen til Bogense.

Mediestatistik	2014	2015	2016	2017	2018	
Interviews radio	15	17	9	28	22	-21,4%
Interviews tv	1	6	2	5	6	20,0%
Interviews aviser/blade	14	16	13	24	19	-20,8%
Kronikker	2	-	1	-	1	
Læserbreve/debatindlæg	0	1		1	2	100,0%
Klummer	8	12	7	1	2	100,0%
i alt	49	52	32	59	52	-11,9%

NÆVNET PÅ DE SOCIALE MEDIER

Nævnet åbnede i slutningen af november 2016 profiler på Facebook, Twitter og LinkedIn. Facebook-profilen, som normalt opdateres 3 gange om ugen, er siden juni 2018 kun blevet opdateret 2 gange om ugen for at frigive mere arbejdstid til at forberede udflytningen. Facebooksiden bruges til sproglige opslag, der i reglen henviser til uddybelse på sproget.dk, i Nyt fra Sprognævnet eller på nævnets hjemmeside, og til at gøre opmærksom på nævnets publikationer og arrangementer. Twitterprofilen bruges kun til særlige kampagner, mens LinkedIn-profilen henvender sig til fagfolk som undervisere, kommunikationsfolk, forskere og sproglige rådgivere.

Sproget.dk har i flere år været til stede på Facebook, Instagram og LinkedIn. Her er antallet af interessenter igen øget betydeligt i 2018 med 23,3 %. Sprognævnets profiler på Facebook, Twitter og LinkedIn ligger noget lavere end sproget.dk's da de ikke har

eksisteret i lige så lang tid, og det taget i betragtning er tallene ganske pæne og viser en forøgelse på 51,4 % i forhold til 2017.

sproget.dk	2015	2016	2017	2018	
Facebook (følgere)	3.486	4.716	6.565	7.554	15,1 %
Instagram	1.936	3.530	7.624	9.608	26 %
LinkedIn	337	522	821	1.350	64,4 %
i alt	5.759	8.768	15.010	18.512	23.3 %

DSN	2015	2016	2017	2018	
Facebook (følgere)		1.110	2.618	3.713	43,0%
Twitter			257	366	42,4%
LinkedIn			198	543	174,2%
i alt		1.110	3.073	4.652	51.4 %

Dansk Tegnsprog	2015	2016	2017	2018	
Facebook (følgere)			1.070	1.271	18,1 %

Interessen for sproget.dk på de sociale medier er fortsat støt stigende – hvilket ikke mindst skyldes sproget.dk's altid hårdtarbejdende, dedikerede og energiske studentermedhjælpere. Siden januar 2018 er sproget.dk's følgerskare på Facebook således vokset fra 6.565 til 7.554, eller med 15,1 % følgere. Indholdet i de 4 ugentlige Facebookopslag spænder vidt, men især opslag om danske dialekter, typiske sproglige problemer og ny sprogbrug hitter.

I de ca. 2 ugentlige opslag på Instagram fokuseres der på sproget i det offentlige rum, fx skilte med sjove sprogfejl eller eksempler på kreativ, humoristisk eller nytænkende sprogbrug. I begyndelsen af 2017 fulgte i alt 3.650 brugere sproget.dk på Instagram; i slutningen af året var tallet mere end fordoblet til 7.624, og med udgangen af 2018 er der 9.608 følgere, en stigning på 26 %. Mange af følgerne deler deres egne billeder af sprog og sprogbrug med sproget.dk, og sproget.dk på Instagram er således i høj grad et samarbejde mellem redaktionen og følgerne.

Afdeling for Dansk Tegnsprog har siden 2016 haft en side på Facebook (<https://www.facebook.com/dansktegnsprog.dsn/>). Siden er rettet mod samme målgruppe som dansktegnsprog.dk, altså personer der har dansk tegnsprog som modersmål, personer der behersker dansk tegnsprog i et eller andet omfang, og personer der gerne vil vide mere om dansk tegnsprog. Formålet med siden er at præsentere målgruppen for det indhold der løbende lægges ud på dansktegnsprog.dk, og at fortælle om de aktiviteter Afdeling for Dansk Tegnsprog deltager i. Derudover har vi i løbet af 2018 også eksperimenteret med at indsamle oplysninger om målgruppens brug af dansk tegnsprog. I løbet af 2018 har afdelingen postet et opslag cirka en gang om ugen, og antallet af følgere er steget fra ca. 1000 til knap 1300.

FORMIDLING AF VIDEN TIL UDDANNELSESINSTITUTIONERNE

Formålet med at satse på formidling af viden til uddannelsesinstitutionerne er at udbrede kendskabet til Sprognævnets ydelser i undervisningssektoren og at styrke kompetence i retskrivning og korrekt sprogbrug hos elever og lærere. Initiativerne i forhold til uddannelsessektoren er fortsat i 2018 dog med mindre styrke end i 2017. Der er afholdt 10 arrangementer enten på nævnet eller på skolerne.

Nævnet lancerede i begyndelsen af 2017 et gratis online-kommakursus i samarbejde med firmaet Edutasia. I løbet af 2018 har der været gennemført 46.335 sessioner, og kurset har haft 1,1 mio. sidevisninger.

Nævnet indledte i 2015 et samarbejde med Ordbogen.com om undervisningsplatformen Educas. Samarbejdet indebærer at Ordbogen.com udarbejder online-øvelser til forskellige alderstrin i grundskolen med udgangspunkt i og henvisning til relevant information på nævnets hjemmeside og sproget.dk. I 2018 har dansklærere over hele landet stillet over 20.000 opgaver med udgangspunkt i Sprognævnets hjemmeside og mere end 11.000 opgaver med udgangspunkt i sproget.dk. Der har således været en pæn stigning.

Educas Ordbogen.com	2016	2017	2018	
Stillede opgaver: DSN	11.770	19.585	21.171	8,1%
Stillede opgaver: sproget.dk	6.494	10.451	11.246	7,6%

Samlingen af inspirationsmateriale for lærere på nævnets hjemmeside er blevet forøget med undervisningsmateriale om kåringen af årets ord 2018. Nævnet har endvidere oprettet en blog på folkeskolen.dk, hvor relevant materiale og nyheder udstilles.

Der arbejdes fortsat på en revideret udgave af bogen "Anbefalede grammatiske betegnelser". Arbejdet blev næsten afsluttet i 2018 og forventes publiceret i 2019.

FORMIDLING AF VIDEN TIL OFFENTLIGE INSTITUTIONER

Formålet er at udbrede kendskabet til Sprognævnets ydelser i den offentlige forvaltning. Dette søges først og fremmest opnået via arrangementer og netværksaktiviteter. I løbet af 2018 afholdt Dansk Sprognævn halvdagsseminaret *Skriv bedre til borgere og kunder* (afholdt 31.10.2018). Seminaret bestod af en række foredrag om sproglig rådgivning og sprogarbejde i det private og offentlige. Seminaret henvendte sig til alle der arbejder med sprog, tekster og kommunikation i det offentlige og det private. Der var ca. 60 deltagere på seminaret og ca. 40 på venteliste.

I forlængelse af sidste års klarsprogskonference udkom konferencerapporten *Sprog og kommunikation i digital borgerbetjening* (redigeret af Anne Kjærsgaard og Johanne Lauridsen).

Medarbejdere fra nævnet har desuden holdt et antal formidlende foredrag om skriftlig kommunikation fra det offentlige, fx for Borgerrådgiveren i Københavns Kommune (Anne Kjærgaard) og KMD (Karen Holk Jeppesen og Anne Kjærgaard).

Offentlige institutioners skriftlige kommunikation

Dansk Sprognævn har i perioden 2015-2018 arbejdet på at udvikle et tættere samarbejde med offentlige institutioner om deres skriftlige kommunikation med borgere. I projektet deltager Sabine Kirchmeier og Anne Kjærgaard. Desuden har stud.mag. Karen Holk Jeppesen siden 2017 været tilknyttet projektet som praktikant og studerende, mens stud.mag. Winnie Collin har været tilknyttet projektet i 2018 – først som praktikant og senere som studentermedhjælper.

En vigtig komponent i projektet er at etablere og vedligeholde kontakt til relevante forskningsmiljøer og -grupper, bl.a. med seminaret *Skriv bedre til borgere og kunder*, der havde til formål at samle praktikere der på forskellig vis arbejder med sproglig rådgivning, og videreformidle relevant viden om både praksis og forskning indenfor feltet.

Desuden deltager Anne Kjærgaard fortsat i forskningsgruppen CIRCD (Centre for Interaction Research and Communication Design), forskningsgruppen Kommunikationsrådgivning og forskningsgruppen Tænke højt-protokoller og andre metoder til at vurdere kommunikation mellem organisationer og borgere/kunder.

I løbet af 2018 er der fortsat blevet fokuseret på tænke højt-protokoller som metode til at undersøge kvaliteten af tekster fra offentlige myndigheder. En tænke højt-protokol indsamles ved at man beder en informant læse en eller flere tekster og fortælle hvad vedkommende tænker undervejs. Der er nu indsamlet og udskrevet i alt 18 tænke højt-protokoller med sygemeldte borgere om to versioner af et brev om sygedagpenge. Desuden er der taget fat på en analyse der skal munde ud i en videnskabelig artikel af hvad man på grundlag af protokollerne kan sige om kvaliteten af de to brevversioner om sygedagpenge. Derudover er der indsamlet 8 protokoller om de samme breve med ikke-sygemeldte borgere. Disse 8 protokoller skal bruges i en senere artikel om tænke højt-protokoller som metode (en fortsættelse af de metodiske refleksioner der i løbet af 2018 blev publiceret i artiklen *Tænke højt-protokoller. En metode til at undersøge modtageres tekstforståelse og -oplevelse* i NyS 54).

I 2018 udkom konferencerapporten *Sprog og kommunikation i digital borgerbetjening*. Rapporten udkom i forlængelse af den nordiske klarsprogskonference der blev afholdt på Schæffergården, 4.-5.5.2017, og indeholder artikler fra en række af foredragsholderne på konferencen.

Dansk Sprognævn deltager desuden i projektet ELIPS (European Languages and their Intelligibility in the Public Space), der er etableret i EFNIL-regi.

Det sprogteknologiske udvalg

Dansk Sprognævn fik i slutningen af 2017 til opgave at lede det sprogteknologiske udvalg som er nedsat efter ønske fra kulturministeren

Udvalget skal med udgangspunkt i et brugerorienteret perspektiv kortlægge de nuværende og fremtidige behov for at benytte dansk og andre sprog samt sproglig viden i forhold til digitale tjenester og applikationer baseret på kunstig intelligens i cen-

trale sektorer af samfundet. Udvalget skal vurdere i hvilket omfang det vil være muligt at imødekomme disse behov under inddragelse af de relevante spillere i erhvervslivet, den offentlige sektor samt uddannelses- og forskningssektoren.

Udvalget skal endvidere afklare behovet og perspektiverne for en national term-bank ("sprog-termbank") og inddrage resultater fra arbejdet med dansk terminologi og danske vidensbaser samt med begrebs- og datamodellering i det fællesoffentlige digitale arkitektursamarbejde.

Udvalget skal inddrage relevante resultater fra arbejdet med sprogteknologi og terminologi i andre lande, herunder EU og Norden, og pege på måder hvorpå en styrkelse af dansk sprogteknologi vil kunne gavne den enkelte borger og bidrage til at skabe vækst og effektivisering i samfundet.

Til dette formål og til frikøb af Retskrivningsordbogen fik nævnet et permanent bevillingsløft på 0,5 mio. kr.

Der er i 2018 blevet afholdt 8 udvalgs møder og 6 workshops for hhv. brugere, udbydere, udviklere, forskere, undervisere og andre interessenter i sprogteknologi, herunder workshops om maskinoversættelse (ELRC) og terminologi, som led i det sprogteknologiske udvalgs kortlægning af det sprogteknologiske landskab. Endvidere er der blevet udsendt spørgeskemaer i forbindelse med workshops. Alt i alt er ca. 300 personer og institutioner blevet hørt og har bidraget til udvalgets arbejde, som præsenteres den 20.3.2019.

Det har været et særdeles tilfredsstillende forløb, og der har været stor opbakning til udvalgets arbejde.

I forbindelse med udvalgsarbejdet har nævnet oprettet en blog, sprogtek2018.dk, hvor der løbende er blevet orienteret om udvalgets arbejde. Der er endvidere også udgivet en lille tegnefilm *Alle har brug for dansk sprogteknologi*, som bl.a. har været udsendt på de sociale medier.

Udvalgets rapport præsenteres i slutningen af marts 2019.

OPLYSNING OG RÅDGIVNING OM DANSK TEGNSPROG

Afdeling for Dansk Tegnsprog har en svartjeneste, hvor interesserede kan stille spørgsmål om dansk tegnsprog. Svartjenesten fik og besvarede 166 spørgsmål om dansk tegnsprog i løbet af 2018. Siden dansktegnsporg.dk, der har til formål at oplyse og rådgive om dansk tegnsprog, og som redigeres af afdelingen, er desuden blevet suppleret med 18 spørgsmål og svar om dansk tegnsprog og 4 quizzes.

I forbindelse med afdelingens rådgivnings- og oplysningsvirksomhed har afdelingen behov for at trække på de (temmelig få) resurser der eksisterer om dansk tegnsprog. Ud over en række ordbøger drejer det sig især om den elektroniske tegnbase som Ordbog over Dansk Tegnsprog har etableret, og det er derfor en stor lettelse for afdelingen at Ordbog over Dansk Tegnsprog i sidste øjeblik fik midler til at fortsætte i 2019.

En anden vigtig forudsætning for afdelingens rådgivning og oplysning om dansk tegnsprog er den såkaldte referencegruppe, der blev etableret i 2016. Referencegruppen består af cirka 20 medlemmer med dansk tegnsprog som modersmål. Medlemmerne repræsenterer en bred geografisk, aldersmæssig og uddannelsesmæssig spredning. Gruppens medlemmer er med i en lukket gruppe på Facebook, og afdelingen indsamler informationer fra medlemmerne i forbindelse med spørgsmål om fx tegns udførelse og betydning. Der er en del løbende arbejde forbundet med referencegruppen, fx skal der jævnligt findes nye medlemmer til gruppen.

Afdelingen har desuden intensiveret arbejdet med basen over spørgsmål og svar om dansk tegnsprog der er så interessante at de bør registreres til senere brug. I løbet af året er der bl.a. blevet udarbejdet en emnetaksonomi der gør det muligt at kategorisere spørgsmål og svar i basen. Basen indeholder nu i alt 70 henvendelser og tilhørende svar.

Afdelingen har derudover offentliggjort en brochure om dansk tegnsprog. Brochuren oplyser kort om en række fakta om dansk tegnsprog, bl.a. at dansk tegnsprog er et selvstændigt sprog. Brochuren er tilgængelig på <http://dansktegnprog.dk/brochure> og kan desuden rekvireres i papirformat fra afdelingen så længe lager haves.

Arrangementer om tegnsprog

Afdeling for Dansk Tegnsprog fejrede i samarbejde med Danske Døves Landsforbund (DDL) dansk tegnsprogs dag d. 14. maj 2018. Der blev holdt åbent hus i Dansk Sprognævn's lokaler på Frederiksberg. Dagen bød bl.a. på tale af Jakob Sølvhøj (EL), og vinderen af konkurrencen #DTSjoke (der gik ud på at fortælle en sjov historie på dansk tegnsprog) blev kåret.

Dansk tegnsprogs dag 2018

Dansk Sprognævn
AFDELING FOR DANSK TEGNSPROG

#DTSjoke
– fortæl en sjov historie på dansk tegnsprog

Danske Døves Landsforbund

Vi kårer vinderen af **#DTSjoke** den 14. maj 2018 kl. 16-18.00

Sted:
Dansk Sprognævn
Worsaaesvej 19, 4. sal
Frederiksberg

Læs mere på:
dansktegnprog.dk/dansktegnprogsdag
www.ddl.dk

Normering

RETSKRIVNINGSORDBOGEN

I Retskrivningsordbogen offentliggøres den officielle danske retskrivning, som skal følges af skolen, af alle dele af den offentlige forvaltning, af Folketinget og myndigheder med tilknytning til Folketinget samt af domstolene.

I 2018 har redaktionsgruppen bestået af Anita Ågerup Jervelund, Jørgen Nørby Jensen og Margrethe Heidemann Andersen.

Fagrådet for retskrivning har i 2018 bestået af Sabine Kirchmeier og Sanni Nimb samt redaktionsgruppen. Sanni Nimb var i 2018 formand for fagrådet, og Anita Ågerup Jervelund var sekretær.

Siden 2014 er de digitale udgaver af Retskrivningsordbogen blevet opdateret med nye opslagsord og mindre tilføjelser, fx flere betydningsoplysninger, én gang om året efter præsentation i repræsentantskabet. I 2018 er Retskrivningsordbogen blevet forøget med 182 nye opslagsord og ca. 15 tilføjelser i eksisterende ordbogsartikler. Publiceringen fandt sted 13. december 2018 i de digitale udgaver af Retskrivningsordbogen på dsn.dk, sproget.dk, RO+ og Ordbogen.com. Samtidig med opdateringen blev listerne over tilføjelserne tilgængelige på Sprognævnets hjemmeside, hvor der også ligger en generel information om den løbende opdatering.

Den trykte og den digitale ordbog er ikke ens, idet den trykte ordbog ikke opdateres med den digitale ordbogs tilføjelser fra de årlige opdateringer. Alle oplag af den trykte ordbog (4. udg., 2012) er dog fortsat gældende, og der vil først blive udgivet en ny udgave af Retskrivningsordbogen når der skal indføres ændringer af stavemåder eller i retskrivningsreglerne. Med udgangen af 2018 er der udkommet i alt 5 oplag af den trykte ordbog svarende til ca. 45.000 eksemplarer.

Regeringen besluttede i slutningen af 2017 at omlægge Sprognævnets bevilling så Sprognævnet kunne gøre Retskrivningsordbogens data gratis tilgængelige til sprogteknologiske formål. Det betyder at Sprognævnets ordlister, som er baseret på Retskrivningsordbogen, nu er stillet gratis til rådighed til sprogteknologiske projekter, og samtidig er det i 2018 blevet gratis at anvende Retskrivningsordbogen Plus (RO⁺), som fungerer på både smartphone, tabletcomputer, Mac og pc. RO⁺, der også fungerer når man ikke er på internettet, indeholder en række avancerede søge- og filtreringsfunktioner, fx fuldtekstsøgning på eksempler og definitioner, filtrering på ordklasser og bøjningsoplysninger m.m. RO⁺ er udviklet i samarbejde med firmaet Progresso.

Siden september 2018 er det også muligt helt gratis at hente RO⁺ som app via App Store og Google Play. Hvis man bruger appen, får man et retskrivningstip en gang om måneden, hvor man bliver klogere på apostroffer, anførselstegn, store og små bogstaver og meget mere. Appen er udviklet i samarbejde med appbureauet Springfeed.

Retskrivningsordbogen har siden juni 2011 været tilgængelig på ordbogsportalen Ordbogen.com, som bruges af mange folkeskoler, universiteter og andre offentlige institutioner, og de fleste søgninger i Retskrivningsordbogen bliver foretaget via Ordbogen.com. I 2018 var der 61.790.488 søgninger. På Sprognævnets hjemmeside,

www.dsn.dk, er der i 2018 blevet foretaget 2.725.913 søgninger i Retskrivningsordbogen. Dette er en lille forøgelse (2,2 %) forhold til 2017.

FORSKNINGSBERETNING FOR 2018

Ifølge sprognævnsløven har Dansk Sprognævn "til opgave at følge det danske sprogs udvikling, at give råd og oplysninger om det danske sprog og at fastlægge den danske retskrivning" og er forpligtet til at "arbejde på videnskabeligt grundlag". Desuden er Dansk Sprognævn omfattet af lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv. der gælder for "visse (...) institutioner under Kulturministeriet, hvor forskning er en væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens hovedopgave". Sprognævnets forskning har altså det strategiske sigte at tilvejebringe, vedligeholde og forny det videnskabelige grundlag for at løse nævnets opgaver, og nævnet er især pålagt en forpligtelse til at "indsamle nye ord, ordforbindelser og ordanvendelser, herunder forkortelser".

Men det strategiske formål kan ikke indfris alene ved de bundne forskningsopgaver, for de retter sig først og fremmest imod at vedligeholde det etablerede grundlag. Det er naturligvis en vigtig opgave for nævnet, men det danske sprogs udvikling kan og bør ses under mange forskellige synsvinkler der på forskellig vis bidrager til oplysnings- og normeringsvirksomheden. Både det danske sprog og det danske sprog-samfund forandrer sig. Derfor er de problemer som danske sprogbrugere søger råd og oplysning om, ikke de samme til alle tider, og de normer der skal oplyses om og tages hensyn til i udarbejdelsen af den danske retskrivning, ligger ikke fast én gang for alle, men er i stadig forandring.

Det gør det nødvendigt at udvikle og forny det videnskabelige grundlag for Sprognævnets virksomhed. Derfor indgår Sprognævnet i samarbejde med andre forskningsinstitutioner om forskning og forskeruddannelse, derfor har nævnets forskere og seniorforskere tid til personlig forskning, derfor prioriterer nævnet ph.d.-stipendier højt, og derfor støtter nævnet at medarbejderne søger om fondsstøtte til deres personlige forskningsprojekter.

FORSKNINGSUDVALGET

Medlemmer

- Professor, dr.phil. Hanne Ruus, Københavns Universitet, udpeget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.
- direktør, dr.philos. Karen Skovgaard-Petersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, udpeget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.
- Seniorforsker, cand.mag. Jørgen Schack, valgt af nævnets videnskabelige personale, og udvalgets sekretær.

Møder

Dansk Sprognævnets forskningsudvalg har holdt ét møde i 2018, hvor man bl.a. har behandlet nævnets forskningsberetning for 2017 og aktivitetsplan for 2018.

I sin udtalelse vedrørende forskningsberetningen for 2017 finder udvalget at nævnets forskningsindsats i 2017 har været tilfredsstillende. Det fremgår af forskningsberetningen for 2017 at der i den forløbne periode har været lagt vægt på formidling, som også er en vigtig del af nævnets arbejde. At antallet af forskningsartikler er halveret sammenlignet med 2016, skyldes formentlig de vekslende projektperioder hvor igangværende projekter afkaster færre publikationer, men udvalget vil holde øje med udviklingen, jf. også udvalgets udtalelse for 2016.

Udvalgets eksterne medlemmer finder det uhensigtsmæssigt at nævnet nu for tredje gang i løbet af ca. 10 år skal flytte. Placeringen i Bogense uden kontakt til universitetsmiljø er meget uheldig, ikke mindst hvad angår muligheden for at rekruttere studentermedhjælpere. Derudover vil beliggenheden gøre det vanskeligt at opretholde kontakten til nævnets samarbejdspartnere.

INTERNE FORSKNINGSPROJEKTER

Forskningsressurser

Ordsamlingen er i 2018 vokset med 1301 indtastede excerpter. Faldet på i alt 44,5 % skyldes at der ikke har været tilstrækkeligt med ressourcer på grund af udflytningen.

Svarsamlingen: Svar der anses for særlig relevante, fx fordi de ikke kan findes i gængse ordbøger og håndbøger, eller fordi de afspejler nye udviklinger i sprognormer og sprogproblemer, registreres i en database, som i 2018 er vokset med 136 svar mod 105 sidste år.

Svarsamlingen og spørgetelefonen tildeles ikke selvstændig forskningstid, men svarene, især de der registreres, repræsenterer ofte et stykke forsknings- og udredningsarbejde, og samlingen er således et vigtigt kildemateriale for forskning i sprognormernes udvikling.

Korpusressurser: Nævnets korpusser er fortsat vokset i 2018 men på grund af et teknisk problem kun med 50 mio. ord i forhold til ca. 100 mio. ord i 2017, så det samlede korpus nu omfatter 969 mio. ord fra perioden 2009 til i dag. Det forventes at det tekniske problem bliver løst i løbet af 2019, og at de manglende tekster vil komme ind i korpusset i årets løb.

Alle ordene i tekstsamlingen, bortset fra de ord som blev indsamlet i 2018, er blevet forsynet med metadata med oplysninger om ordklasse, bøjningsform og konstruktionsmuligheder m.m., således at det er muligt at søge endnu mere effektivt i materialet.

Materialet danner et meget fint grundlag for nævnets forskning, især anvendelse af såvel kvalitative som kvantitative forskningsmetoder. Endvidere danner materialet grundlag for forskellige samarbejdsprojekter med offentlige institutioner og forskningsinstitutioner om bl.a. identifikation af fagudtryk og konsistens i sprogbrugen.

Nye ord i dansk 1955 til i dag

Sprognævnets nyordsordbog, *Nye ord i dansk 1955 til i dag* (www.dsn.dk/noid), er i 2018 blevet forøget med i alt 241 nye opslagsord fra perioden 1955 til i dag, fx *alfatest* (kendt fra 1993), *anime* (fra 1993), *beatlesfrisur* (fra 1964), *binge* (fra 2013), *bucket-liste* (fra 2011), *burrito* (fra 1984), *ciskvinde* (fra 2011), *dadbod* (fra 2015), *dybt godnat* (fra 1985), *fistbump* (fra 2008), *friblødning* (fra 2015), *genluk* (fra 1966), *ghosting* (fra 2015), *headliner* (fra 1956), *honningfælde* (fra 1992), *konefinte* (fra 2008), *kvotekonge* (fra 2006), *ninja* (fra 1980), *overscoring* (fra 2009), *privilegieblind* (fra 2015), *qigong* (fra 1985), *slumromantik* (fra 1962), *speltbælte* (fra 2010), *syretripper* (fra 1971), *tankini* (fra 2000), *tease* (fra 1977), *transfobi* (2007), *trumpisme* (fra 2015), *wallah* (fra 1994), *zappermentalitet* (fra 1997) og *ølbong* (fra 1997). Der er desuden foretaget tilbagedateringer af en række eksisterende opslagsord i ordbogen.

Nye ord i dansk 1955 til i dag opdateres løbende med nye opslagsord. I 2018 har redaktionen bestået af Jørgen Nørby Jensen og Margrethe Heidemann Andersen.

Den skriftlige sprogfærdighed i grundskolen og gymnasieskolen

Nævnet har som et af sine centrale udviklingsmål at kortlægge stavfærdigheden og andre aspekter af den skriftlige sprogfærdighed i folkeskolen og gymnasieskolen. Formålet er at opnå en bedre forståelse af unge sprogbrugeres sproglige adfærd og håndtering af skriftsproget for bedre at kunne målrette nævnets formidlingsaktiviteter så de kan styrke både elever og lærere i at skrive et klart og formålstjenligt dansk, jf. nævnets mission.

Der er derfor iværksat et pilotprojekt hvor nævnet undersøger stile fra gymnasiernes afgangsprøver 2016, som for første gang blev afleveret digitalt via netprøver.dk. Projektet skal se på mulighederne for at foretage automatiske analyser af elevernes beherskelse af især dansk stavning og syntaks og undersøge hvilken viden om ordvalg og tekstforståelse man i øvrigt kan uddrage ved at behandle de elektroniske stile som "big data". I samarbejde med Undervisningsministeriets fagreferenter og netprøver.dk er der indsamlet 200 stile med en god geografisk spredning, i alt 350.000 ord.

I løbet af 2017 er stilene anonymiseret og bearbejdet så de kan analyseres automatisk. Endvidere er der afprøvet forskellige værktøjer til at gennemføre analyserne. Samtlige stile er gennemgået og skannet for relevante problemstillinger, og forskellige opmærkningssystemer er blevet afprøvet. Der er foretaget kvantitative undersøgelser af udvalgte sproglige fænomener, fx brugen af pronominer (*hans* vs. *sin*, *de der* vs. *dem der*).

I løbet af 2018 er der opstillet et omfattende fejlklassifikationssystem baseret på paragrafferne i Retskrivningsordbogen, og ca. 2/3 af stilene er blevet opmærket.

Stilekorpusset indgår endvidere i et forskningsprojekt i samarbejde med universiteterne i København og Århus, *Broken grammars and beyond*, som er finansieret af Det Frie Forskningsråd. Projektets mål er at opstille en brugsbaseret og neurokognitivt funderet sprogforståelsesmodel der tager hensyn til at grammatiske fejl kan antage mange former (f.eks. ordstilling, kasus og navneords køn), og at disse ikke alle påvirker forståelsen på samme måde. Et differentieret syn på menneskers grammatikforståelse vil gavne sprogundervisere, Sprognævnets arbejde og udviklere af sprogteknologi.

Nævnet havde i slutningen af 2017 fra Kulturministeriets forskningspulje modtaget midler til at igangsætte et etårigt postdocprojekt der især skal arbejde med den kvalitative dimension i stilene, herunder ordvalg, afsender/modtagerforhold og sætningskonstruktion. Det skal undersøges om stilene opfylder de krav der er i stx-bekendtgørelsen for dansk, og om stilene opfylder kravene fra censorvejledningen for skriftlig dansk. Projektet er imidlertid blevet udskudt til 2019.

Sabine Kirchmeier, Jørgen Schack, Katrine Støiholm og Lene Rotne har deltaget i projektet i 2018. Amalie Arleth Viinholt har været tilknyttet som studentermedhjælp.

Sproget i de nye kommunikationsformer

Projektet har til formål at undersøge hvordan sproget bruges i de nye kommunikationsformer, især de skriftlige (Facebook, Twitter, sms m.m.). Fokus ligger på om sprogbrugen i de nye kommunikationsformer fungerer efter principper der allerede er kendt fra traditionelle måder at skrive på, eller om der kan iagttages nye måder at skrive på der specifikt er knyttet til det pågældende medium/den pågældende genre.

Projektets fokus indebærer at man dels ser på sprogbrugen i de nye kommunikationsformer i sin egen ret, dels at man sammenligner med solidt funderet viden om sprogbrugen i traditionelt skriftsprog. Genreovervejelser (i kommunikationsteoretisk forstand) udgør en vigtig del af projektet. Genre skal her forstås bredt som de karakteristiske træk der er knyttet til enhver given sproglig udveksling: Hvem der henvender sig til hvem med hvilken hensigt, formalitetsgrader, intimitetsgrader, (a)symmetri mellem afsender og modtager osv. Projektet ledes af seniorforsker, dr.phil. Eva Skafte Jensen. Flere af Sprognævnets medarbejdere bidrager til dette projekt i større eller mindre grad. Et netværk for forskere i Danmark (og udland, især Sverige) ledes af Eva Skafte Jensen (Dansk Sprognævn), Marianne Rathje (Syddansk Universitet) og Tina Thode Hougaard (Aarhus Universitet).

Ortografisk rangering af korpustekster

Projektet om ortografisk rangering ledes af Philip Diderichsen og Jørgen Schack. Projektet skal undersøge om der kan udvikles en metode til automatisk at vurdere den sproglige kvalitet af korpustekster – i første omgang baseret på Sprognævnets store korpus af avistekster fra Infomedia. Det overordnede formål er at finde en mere solid empirisk basis for at tale om “de gode og sikre sprogbrugeres” skriftlige sprogbrug.

Projektets første, eksplorative faser har vist at forekomsten af ortografiske fejl til en vis grad forudsiger teksters kvalitet i bredere forstand, i hvert fald for tekster med adskillige ortografiske fejl. Fortsættelsen af projektet har beskæftiget sig med betingede fejl, dvs. fejl der består af ordformer der ikke er fejl i alle sammenhænge. Der har været eksperimenteret med automatisk grammatisk analyse for at finde disse fejl. I 2018 har projektet ligget stille pga. færdiggørelsen af andre projekter.

Arbejdet med analyse og klassifikation af stavfejl understøttes af flere andre forskningsprojekter. I forbindelse med analysen af gymnasiestilene er der blevet arbejdet med kategorisering og opmærkning af forskellige fejltyper og foretaget undersøgelser af hvordan gymnasieelevernes sprogbrug adskiller sig fra andre sprogbrugeres. Det kan fx vises at konstruktioner som “til de der ...” i stedet for det traditionelt korrekte “til

dem der ...“ ikke er blevet mere hyppige med tiden, og at gymnasieelever ikke er mere usikre på brugen af denne konstruktion end gennemsnittet, dvs. at normen på dette område fortsat respekteres i vidt omfang.

Forskningsprojektet *Broken grammars and beyond*, som nævnet deltager i i samarbejde med universiteterne i København og Århus, og som handler om belysning af stavfejl i bl.a. elevtekster og deres betydning for hvordan vi opfatter grammatiske afvigelser, har også stor betydning for dette arbejde.

Offentlige institutioners skriftlige kommunikation

Dansk Sprognævn arbejder i perioden 2015-2018 på at udvikle et tættere samarbejde med offentlige institutioner om deres skriftlige kommunikation med borgere. I projektet deltager Sabine Kirchmeier og Anne Kjærgaard.

Nævnet ønsker at opnå en bedre forståelse af offentlige institutioners kommunikation med borgerne, især med henblik på den digitale kommunikation, for bedre at kunne målrette sine rådgivningsaktiviteter så de kan styrke skrivende medarbejdere i offentlige institutioner i at skrive et klart og formålstjenligt dansk.

Nævnet har i 2018 fortsat samarbejdet med organisationer i den offentlige sektor især i regi af forskningsgruppen CIRCD (Centre for Interaction Research and Communication Design) og forskningsgruppen Kommunikationsrådgivning på Københavns Universitet. Der er især arbejdet med såkaldte “tænke højt-protokoller“ som metode til at undersøge kvaliteten og forståeligheden af tekster fra offentlige myndigheder. En tænke højt-protokol indsamles ved at man beder en informant læse en eller flere tekster og fortælle hvad vedkommende tænker undervejs.

Resultaterne af arbejdet er blevet præsenteret ved flere internationale konferencer og i forbindelse med et seminar for skrivende medarbejdere i offentlige institutioner.

I arbejdet med den skriftlige sprogbrug i den digitale offentlige kommunikation har nævnet lagt den strategi at forskningen skal tage udgangspunkt i en kortlægning af behovet for styrkelse af sproget i den offentlige sektor. Fremgangsmåden har haft en særdeles god effekt, idet der er opnået et positivt samspil med et bredt udsnit af den offentlige sektor, og nævnets seminarer og konferencer i 2016, 2017 og 2018 for forskere og skrivende medarbejdere har hver gang været overtegnede.

Det er endvidere særdeles positivt at der fortsat er et tæt forskningssamarbejde med forskere på andre institutioner om nye metoder på dette felt. Det øger mulighederne for at der kommer banebrydende forskningsresultater til glæde for de offentlige institutioner og for de berørte borgere. Der er udgivet 3 artikler i samarbejde med forskere på Københavns Universitet.

Pilotprojekt robotter og talt dansk

Nævnet modtog i 2018 midler til en øget indsats for dansk sprogteknologi. Især når digitale assistenter og robotter anvendes af offentlige myndigheder, bør der stilles krav om at de kan kommunikere med borgerne på et klart og formålstjenligt dansk.

Nævnet har i løbet af 2018 udviklet et forskningsprojekt der sigter mod at indsamle eksempler på talt dansk fra alle dele af landet med henblik på at skabe en annoteret taleresurse, der kan bruges til at skabe en mere robust talegenkendelse og -syntese.

Der er indgået et samarbejde med Dansk Biblioteksforening, som allerede i dag anvender robotter i deres kundeområde og ønsker at bruge dem til kundebetjening. Projektet sigter ikke blot imod den praktiske indsamling af data, men også imod at skabe en folkelig opbakning til den nye teknologi ved at borgere kan komme ind på biblioteker i hele landet for at donere deres stemmer.

Der er gennemført et pilotprojekt i samarbejde med Ballerup Bibliotek som har afklaret projektets rammer og muligheder, og der er blevet søgt om eksterne midler, foreløbigt dog uden resultat.

Projektet ligger i forlængelse af den nye strategi for Sprognævnet som ud over en videreførelse af den udvikling som allerede er igangsat, indebærer et større fokus på de udfordringer som udviklingen indenfor sprogteknologi og kunstig intelligens vil udgøre for det danske sprog.

Digitalisering af videooptagelser af dansk tegnsprog

Afdeling for Dansk Tegnsprog kom i løbet af 2016 i besiddelse af en række videooptagelser af dansk tegnsprog. Optagelserne blev overdraget til afdelingen da tolkeuddannelsen ved UCC flyttede til nye lokaler på Carlsberg, og materialet omfatter ca. 1700 bånd.

Dansk tegnsprog er ikke noget veldokumenteret sprog, fx ved man ikke meget om hvordan sproget har udviklet sig over tid. Videooptagelserne stammer fra midten af 80'erne og frem og kan give et unikt indblik i hvordan sproget har ændret sig de sidste 30 år. Optagelserne er i formater der ikke længere er almindeligt brugte, og mange af båndene er i fare for at gå til pga. alder og uhensigtsmæssige opbevaringsforhold.

Formålet med projektet er for det første at bevare båndene ved at digitalisere dem og for det andet at skabe overblik over materialerne så man kan søge systematisk i dem. For det tredje er formålet at tilgængeliggøre materialerne for forskere, studerende og andre interesserede.

I 2016 blev der etableret en database i Access der skulle bruges til at registrere alle båndene. I løbet af 2017 er båndene blevet registreret i basen, og der er i langt de fleste tilfælde taget stilling til om hvert enkelt bånd skal digitaliseres. På nuværende tidspunkt er 810 bånd digitaliseret, og afdelingen har ikke umiddelbart planer om at digitalisere de resterende bånd, der vurderes at være af begrænset interesse. Derudover har afdelingen digitaliseret en række optagelser om tegnsprog som Døvehistorisk Selskab er i besiddelse af.

Hvert digitaliseret bånd består af en række selvstændige klip, og fokus i 2018 har været på at "opklippe" hvert enkelt digitaliseret bånd i enkeltklip og derefter registrere hvert enkelt klip i en database. Ved udgangen af 2018 var 309 af de digitaliserede bånd blevet opklippet i i alt 1624 videoklip.

Digitaliseringsprojektet bliver finansieret af afdelingens egne midler og fortsætter i 2019. Man kan læse mere om projektet og se eksempler på gamle klip på dsn.dk/tegn-sprog/digitalisering.

Personlige forskningsprojekter

Margrethe Heidemann Andersen har i 2018 fortsat forsket i den fremmedsproglige påvirkning af dansk skriftsprog. Hendes forskning tager udgangspunkt i en sammen-

lignende undersøgelse af antallet og arten af såkaldte moderne importord (det vil sige alle lån fra fremmedsprog der er optaget i dansk siden 1945) i aviser fra 2000 og 2016. Indtil videre er det blevet påvist at antallet af importord i de to stikprøver fra avistekster ikke er steget i den undersøgte periode, men at vi i dag bruger de enkelte låneord oftere end i 2000. Undersøgelsen viser også at vi næsten udelukkende låner ord fra engelsk efterfulgt af lån fra græsk og latin, og at der primært er tale om substantiver. Et overraskende resultat er at vi i dag indlåner langt flere verber fra engelsk end tidligere. Det drejer sig bl.a. om verber der relaterer sig til de sociale medier, fx *tweete* og *sms'e*, og det vidner om at de sociale medier påvirker vores sprog, også på dette punkt.

Eva Skafte Jensen arbejder fortsat med sprogbrug i digital diskurs. Hun er særlig optaget af hvordan de tekniske omstændigheder som fx muligheden for at kombinere med billeder, en evt. øvre grænse for antallet af anslag m.m. supplerer de almindelige kommunikative omstændigheder (afsender-modtager-forhold, hensigten med meddelelsen osv.) og sætter præg på hvordan der skrives. *Eva Skafte Jensen* arbejder på et større forskningsprojekt om kasus i pronominer i historisk belysning, såvel som i moderne dansk, herunder med hvordan man i dansk begyndte at bruge oblik form i stedet for nominativ i prædikativer (udviklingen fra *det er jeg* til *det er mig*). Hun har arbejdet med hvordan kasusformerne bruges når de indgår i sideordnede sætningsled (*Peter og jeg/Peter og mig*) i moderne dansk. Endelig arbejder hun (sammen med Jørgen Schack og Jan Heegård Petersen) på at afdække hvordan man i moderne dansk bruger nominativ hhv. oblik form i konstruktioner hvor et pronomen ledsages af en relativsætning (fx *de der kom overfor dem der kom*).

Sabine Kirchmeier arbejder med hhv. et dansk, et nordisk og et europæisk sprogbarometer. Hun overtog i slutningen af 2010 projektledelsen af EFNIL's sprogbarometer European Language Monitor (ELM), som er en kortlægning af sproglovgivning og modersmålenes, minoritetssprogenes, nabosprogenes og fremmedsprogenes status i skole, højere uddannelse, erhvervsliv og kultur. Der er indsamlet data til et pilotprojekt med 4 lande (ELM 1) i 2006, og der er foretaget to komplette indsamlinger: ELM 2, som dækker 20 europæiske lande i 2009/2010, og ELM 3, som dækker 27 lande i 2013. Resultaterne er publiceret på www.efnil.org/projects/elm. I 2018 er dataindsamlingen til ELM 4 afsluttet med indberetninger fra 21 europæiske lande.

Anne Kjærgaard har brugt en del af sin personlige forskningstid på arbejdet med tænke højt-protokoller (se under "Interne Forskningsprojekter: Offentlige institutioners digitale kommunikation") og har i den forbindelse bl.a. fået udgivet artiklen *Tænke højt-protokoller. En metode til at undersøge modtageres tekstforståelse og -oplevelse* i NyS 54. Derudover deltager hun fortsat i et forskningsprojekt om kommunikationsrådgivning under ledelse af Gitte Gravengaard, lektor ved NorS (Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab), Københavns Universitet. Formålet med projektet er at undersøge hvordan kommunikationsrådgivere tænker og agerer i deres professionelle praksis. I forbindelse med projektet har Gitte Gravengaard og Anne Kjærgaard udgivet den formidlende artikel *Fra sproglig rådgivning til big data på Kforum*.

Jørgen Schack arbejder med danske nominaler. Projektet omfatter en række artikler om forskellige nominaltypers struktur og semantik samt artikler om orddannelse, herunder dannelse af varemærker o.l.

EKSTERNT FINANSIEREDE FORSKNINGSPROJEKTER

Moderne Importord i Dansk

Pia Jarvad (projektleder), Margrethe Heidemann Andersen, Jørgen Nørby Jensen, Jørgen Schack og Philip Diderichsen gik i 2016 i gang med en ny undersøgelse af importord i dansk. Udgangspunktet er de danske data i det nordiske importordsprojekt, som undersøgte importord i dansk og de andre nordiske sprog omkring år 2000. Nævnet har modtaget 649.000 kr. fra Kulturministeriets forskningspulje til projektet for 2017. Projektet udføres i samarbejde med forskere fra Københavns Universitet.

Projektet beskriver den påvirkning af ordforrådet som det danske sprog er udsat for i kontakten med den omgivende verdens forskellige sprog. Påvirkningen er især fra det engelske sprog som fungerer som et fælles lingua franca i den vesteuropæiske del af verden. I dag kunne man yderligere forvente at fjernere sprog som kinesisk, urdu, arabisk spiller en stadig større rolle som resultat af øget oversøisk handel, indvandring og turisme. Påvirkningen sker på alle sprogets niveauer, men her er fokus på skriftsproget, og projektet koncentrerer sig om hyppighed af lån fra andre sprog og tilpasning af lån til dansk sprogs struktur på det ortografiske og bøjningsmæssige plan. Fokus er på nyere importord (efter 1945) som er fuldstændigt tilpassede ord (som *nørd* af *nerd*), delvist tilpassede (som *bookning* af engelsk *booking*) eller fuldstændigt utilpassede ord (som *whistleblower*).

Projektet blev afsluttet med en stor konference i november 2018 med foredragsholdere og deltagere fra ind- og udland. Projektdeltagerne har præsenteret projektet ved adskillige konferencer og møder. De indsigter og forskningsresultater som er opnået i projektet, publiceres i en rapport som udkommer i efteråret 2019.

Importord i danske aviser

I dette delprojekt er 3 aviser (BT, Politiken og Århus Stiftstidende) exciperet efter nøjagtig de samme kriterier som i det nordiske projekt, Moderne Importord i Norden, bd. 1-12: moderne importord efter 1945. Derved er en direkte sammenligning mulig for at måle hyppigheden af importord i år 2000 og 2016. Det overordnede resultat af hyppighedsundersøgelsen er at antallet af importord er faldet. I det nordiske projekt var importordsfrekvensen på 0,97 %, mens den i dette projekt er på 0,58 %.

Undersøgelsen viser også at importordene stadigvæk først og fremmest udgøres af engelske lån (88 % før mod 84 %). Langt efter følger internationalismer, dvs. ord som er nydannede af latinske og græske rødder, fx *bionaut* (9 % og 9 %). Den sproglige indflydelse fra de gamle kultursprog tysk, spansk, fransk og italiensk er stadigvæk marginal.

Endelig skal det nævnes at selvom substantiverne både i år 2000 og i år 2016 udgør den største ordklasse blandt importordene (88 % dengang mod 83 % i dag), er antallet af verber mere end tredoblet fra 2 % i det nordiske projekt til 9 % i dette projekt. En nærmere undersøgelse viser at en del af disse verber har forbindelse til internettet og de sociale medier (fx *blogge*, *skype* og *streamer*), hvilket kan ses som et eksempel på den indflydelse som de sociale medier har i dag.

Importord i Retskrivningsordbøger

Undersøgelsen viser at antallet af importord er steget fra nul i 1955-udgaven (0 %) til en noget større procentdel (3 %) i 1986-udgaven. Det største spring sker dog i forhold til 1996-udgaven, hvor antallet af moderne importord ligger på 6 %. Antallet af importord stiger yderligere i 2001-udgaven til 10 %, hvilket også gælder for 2012-udgaven.

Importord i Nye ord i dansk 1955 til i dag

NOiD er Dansk Sprognævn's nyordsordbog. Den beskriver tilvæksten i ordforrådet fra 1955 til i dag og opdateres løbende med nye ordbogsartikler. Ordene i ordbogen er i vid udstrækning forsynet med etymologiske oplysninger. Formålet med optællingen er at give et billede af antallet af importord i NOiD i forhold til resten af det nytilkomne ordforråd i perioden, dvs. 1955 til i dag. Det er desuden et mål at belyse variationen af importord samt redegøre for hvilke typer af importord der lånes.

Der skelnes i NOiD mellem *direkte lån*, *indirekte lån* og *paralleldannelser*. Direkte lån er ord eller udtryk der i dansk bruges i (stort set) samme form som i det långivende sprog, fx *blog* (fra engelsk), *nachos* (fra spansk) og *caffè latte* (fra italiensk). Indirekte lån er ord eller udtryk der er oversat fra et andet sprog, fx *posedame* (efter engelsk *bag lady*), eller der kan være tale om betydningslån, fx *orm* 'computervirus' (efter tilsvarende brug af engelsk *worm*). Paralleldannelser er ord der kan være dannet med udgangspunkt i et ord på et andet sprog, men som lige så godt kan være dannet herhjemme, fx *spidskompetence* (jf. norsk *spisskompetanse*).

Optællingerne viser bl.a. at de direkte lån, de indirekte lån og paralleldannelserne udgør 42 % af ordstoffet i NOiD, mens 58 % af ordene i ordbogen er ikke-lån (dvs. danske nyord). Disse tal kan fortolkes på forskellige måder. Man kan fokusere på "danskheden" og de danske orddannelsesmåder og herved regne de indirekte lån og paralleldannelserne sammen med de danske dannelser. Så får man det resultat at over 75 % af ordene i NOiD er dannet herhjemme af danske elementer, mens blot 25 % af ordstoffet kommer direkte udefra.

Et andet resultat er at antallet af direkte lån i NOiD er kraftigt stigende. I de første tre årtier (dvs. 1950'erne, 1960'erne og 1970'erne) udgør de direkte lån blot 15-16 % af det samlede ordforråd i ordbogen. Efter 2010 er det 50 %. Langt de fleste direkte lån kommer fra engelsk. Det drejer sig om i alt 88 %, mens kun 12 % kommer fra andre sprog end engelsk.

Afløsningsord

Forholdet mellem afløsningsord og importord er undersøgt ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse, suppleret med undersøgelser af den faktiske sprogbrug i landsdækkende aviser. Formålet med undersøgelsen har været at klarlægge hvilke egenskaber der karakteriserer det succesfulde afløsningsord, og at undersøge om udvalgte ordpar har samme brugsområde, stilistiske valør og semantik.

Konklusionen er bl.a. at det succesfulde afløsningsord gerne må være et helt nyt ord hvor hverken afløsningsord eller importord er blevet etableret endnu, ligesom det gerne må være en en-til-en-oversættelse af en sammensætning (fx *hadforbrydelse*

over for *hatecrime*). Undersøgelsen har også vist at mange af de undersøgte ordpar har eller kan have forskellig semantik og/eller brugsområde, også selvom de bliver angivet som synonyme i fx ordbøgerne. Det gælder fx ordparret *gyser/thriller*, hvor en *gyser* som regel er en "horrorfilm", mens en *thriller* er en krimi.

Morfologisk tilpasning

Hybridord består af en del importord og en del hjemligt ord og repræsenterer en overgangsform mellem afløsningsord og importord. Når sidsteleddet er dansk, kan ordet ubesværet bøjes og afledes på dansk, fx *backinggruppe* < *backing group*, *speedbåd* < *speedboat*. Blandt importordene i 2016-materialet, er der 33 % som er hybrider. De fordeler sig med 82 % med importordet som førsteled og 17 % med importord som andetled. Til sammenligning er der 27 % hybrider i 2000-materialet, hvoraf 79 % er førsteledshybrider, og 21 % er andetledshybrider. Der sker altså en vis øgning af hybriderne over tid. Blandt hybriderne med importord som førsteled er der 82 % fra engelsk og 10 % fra tysk, og resten er andre sprog, og ved andetledshybriderne er der 92 % fra engelsk og resten er fra andre sprog i 2016-materialet.

Ord af udenlandsk herkomst tilpasser sig til det danske bøjningssystem på forskellige måder. Allerede i den gamle undersøgelse med punktnedslagene i årene 1975 og 2000 var den engelske flertalsendelse på substantiverne på -s i fremgang, fx *smiley* – *smileys*, ikke *smileyer*, og denne udvikling fortsætter til i dag. I den gamle undersøgelse er 32 % bøjet med -s, i 2016 er det 41 %. Flertalsbøjning og neutrumsbøjning af adjektiver var i den gamle undersøgelse normalt utilpassede til dansk, det samme gælder i dag. Selvom man ser bøjede adjektiver, fx *tighte bukser*, er det normale ubøjet, og titlen på projektet *Yes, det er coolt*, er ikke den helt almindelige form.

Verberne udgør derimod en til dansk totalt tilpasset ordgruppe i dag. De bøjes i nutid og datid på dansk, fx *booker*, *bookede*, og de følger den danske regel om fordobling af konsonanten i bøjningen, fx *chatter*, *chattede*. I den korte tillægsform, fx har *booket*/eng.: *booked*, var der i undersøgelsen fra år 2000 6 % med utilpasset, engelsk bøjning. I undersøgelsen fra 2016 er alle importerede verber tilpasset dansk bøjning.

Nye danske kerneord

Projektet Nye danske kerneord er en del af den bevilling som nævnet har modtaget fra Kulturministeriets forskningspulje til projektet Moderne Importord i Dansk. Projektet udføres af Jørgen Schack og Philip Diderichsen.

Formålet med projektet er bl.a. at beskrive forekomsten af moderne importord i det centrale ordforråd (ved moderne importord forstås fremmedord fra perioden 1945 ff.). Til dette formål er der udtaget 1000 tekstprøver a 250 løbende ord fra de mest læste ugeblade i perioden 2012-2016 (200 prøver fra hvert år i perioden). Fra dette tekstkorpus på 250.000 løbende ord udtages alle lemmaer med en frekvens på 20 og derover. Sådanne lemmaer kaldes kerneord.

Der er fulgt samme fremgangsmåde som den Hanne Ruus har benyttet i sin disputats, *Danske Kerneord* (1995). Ruus' kerneord er udtaget fra et ugebladskorpus fra perioden 1970-1974. Ved at sammenholde vores liste med nutidige kerneord med

Ruus' liste fra 1970'erne kan vi på en pålidelig måde beskrive udviklingen i det centrale ordforråd fra 1970'erne og frem til i dag.

Undersøgelsen viser at importordsprocenten i inventaret af kerneord tilsyneladende er stabil over tid: Godt og vel 13 % af kerneordene er importord. Også kerneimportordenes fordeling på ordklasserne er stort set uforandret. Andelen af moderne kerneimportord er ganske beskeden i begge kerneordslister: 2-3 % af kerneimportordene er under 50 år gamle i dansk. Det kan tilføjes at andelen af moderne hjemlige dannelser er tilsvarende lav i begge kerneordslister. Forrådet af kerneord består altså altovervejende af "gamle" ord, dvs. ord der er over 50 år gamle. Endelig viser undersøgelsen at antallet af kerneord fra engelsk er omtrent fordoblet; forskellen er dog ikke statistisk signifikant.

Sideløbende med indsamlingen af tekstprøver fra ugeblade er der indsamlet prøver fra de mest læste aviser i perioden 2012-2016 (efter samme principper som beskrevet ovenfor). Også fra dette korpus af avistekster skal der udtages kerneord. Derved bliver det muligt at sammenholde ordforrådet, herunder antallet af moderne importord, i to meget læste tekstarter.

Sproget som makeover

En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog

Lene Rotne startede i september 2014 på et ph.d.-projekt om hvordan danske og italienske unge skriver i forskellige kontekster på det sociale medie Facebook, og hvordan de skriver i deres skolestile. Datasættet består af facebookdata samt skolestile (3-4 fra hver elev) fra 14 italienske unge i alderen 14-18 år og 14 danske unge i samme aldersgruppe. Data er indsamlet fra en privatskole i Rom og en privatskole i København.

Undersøgelsen viser hvordan de unge skriver på Facebook og i deres skolestile. Den viser om der er behov for øget undervisning i differentieret skrivestil, og om der i de danske skoler er behov for det samme store fokus på forholdet mellem tale og skrift som man har i de italienske skoler.

Projektet er finansieret af FKK. Projektet er et samarbejde mellem Dansk Sprog-nævn og Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på Københavns Universitet med hovedvejleder på universitetet (Erling Strudsholm) og bivejleder (Eva Skafte Jensen) på nævnet.

Afhandlingen blev forsvaret i december 2018.

ROhist – Retskrivningsordbøger gennem historien (rohist.dsn.dk)

Websitet rohist.dsn.dk fortæller retskrivningens historie på interaktiv vis ved at lade brugeren slå op i en række historiske retskrivningsordbøger, der er koblet på en sådan måde at man kan se en kæde af et søgt opslagsords staveformer gennem tiden.

Projektet blev iværksat i 2014, hvor nævnet fik bevilget 300.000 kr. af Kulturministeriet til et website der kunne vise udviklingen i officiel dansk retskrivning fra slutningen af 1800-tallet til i dag. ROhist-projektet har i 2018 været ledet af Philip Diderichsen og trækker fortsat på uvurderlig hjælp fra Monica von Martens, Lexikaliska Institutet ved Institutionen för Svenska Språket, Göteborgs Universitet.

Der er i 2018 blevet arbejdet intensivt på at færdigdigitalisere Dansk Haandordbog 1872 og Saabys Retskrivningsordbog 1918, der nu begge er søgbare på ROhist-sitet, dog stadig med nogle datafejl samt fejlkoblinger, som der fortsat arbejdes på at rette.

På ROhist kan man således nu søge simultant i de følgende 7 retskrivningsordbøger:

- Dansk Haandordbog 1872
- Saabys Retskrivningsordbog 1918
- Retskrivningsordbog 1955
- Retskrivningsordbogen 1986
- Retskrivningsordbogen 1996
- Retskrivningsordbogen 2001
- Retskrivningsordbogen 2012.

Ordbøgerne er også tilgængelige som png- og pdf-filer. Derudover er følgende tre ældre retskrivningsordbøger tilgængelige i png- og pdf-format, men altså ikke søgbare fra sidens søgefelt:

- Dansk Retskrivningsordbog 1946
- Dansk Retskrivningsordbog 1923
- Dansk Retskrivningsordbog 1892.

Arbejdet med at få ordbøgerne fra 1872 og 1918 gjort søgbare er støttet af Brebølfonden med en bevilling på 100.000 kr.

ELIPS

– European Languages and their Intelligibility in the Public Space

Projektet ELIPS (European Languages and their Intelligibility in the Public Space) blev etableret i EFNIL-regi i 2017. Projektet handler om brugen af europæiske sprog i tekster fra offentlige myndigheder (fx i forbindelse med lovgivning og offentlig administration). Projektet er beskrevet nærmere på <http://efnil.org/projects/elips>.

Projektet ledes af Johan Van Hoorde fra Nederlandse Taalunie og har deltagere fra Belgien, Danmark, Finland, Holland, Italien, Litauen og Slovenien. Anne Kjærgaard deltager som dansk repræsentant. Første fase af projektet er at sende et spørgeskema om sproget i tekster fra offentlige myndigheder til EFNIL's medlemsorganisationer. I 2018 blev spørgeskemaet færdiggjort og distribueret. Der er indkommet en række besvarelser, og de sidste forventes at foreligge i begyndelsen af 2019.

European Language Monitor (ELM)

De europæiske sprognævnets netværk, EFNIL, har siden 2006 løbende fulgt op på sprogenes status i Europa for at etablere en empirisk basis for udvikling af nationale og internationale sprogpolitikker. EFNIL's sprogbarometer European Language Monitor (ELM) er en kortlægning af sproglovgivning og modersmålenes, minoritetssprogenes, nabosprogenes og fremmedsprogenes status i skole, højere uddannelse, erhvervsliv og kultur. Der er indsamlet data til et pilotprojekt med 4 lande (ELM 1) i 2006, og der er foretaget to komplette indsamlinger: ELM 2, som dækker 20 europæiske lande i

2009/2010, og ELM 3, som dækker 27 lande i 2013. I 2018 er dataindsamlingen til ELM 4 afsluttet med indberetninger fra 21 europæiske lande.

ELM 4 er blevet suppleret med spørgsmål om landenes politikker på sprogteknologiområdet. Det viser sig at mange europæiske lande har øget deres aktiviteter indenfor sprogteknologi i de senere år. Ca. halvdelen af de EU-lande og associerede lande som deltog i undersøgelsen, har en officiel sprogstrategi, og endnu flere, nemlig 12 ud af 21, har dedikerede støtteprogrammer for sprogteknologi. I 9 af landene rettede strategierne sig imod de officielle hovedsprog, mens to af landene også inkluderede minoritetssprog. Ligeledes angiver 10 lande at de systematisk tilbyder sprogtjenester som fx automatisk oversættelse på offentlige hjemmesider.

I tilknytning til projektet er der også etableret et nordisk samarbejde der har til formål at sammenligne data fra de nordiske lande. Projektleder er Sabine Kirchmeier. Projektet finansieres af EFNIL med 10.000 euro. Se mere på www.efnil.org/projects/elm.

FORSKNINGSÅRSVÆRK I 2017

Sprognævnets forskere og seniorforskere har gennemsnitlig 30 % af deres arbejdstid til personligt valgte forskningsprojekter indenfor nævnets område, men ikke nødvendigvis jævnt fordelt, således at de i perioder forsker lidt mindre for derefter samlet at afvikle optjent forskningstid. Derudover deltager de i den forskning som instituttet er pålagt eller har påtaget sig. Forskere og seniorforskere som er frikøbt med fondsstøtte til særlige projekter, bruger normalt 90 % af projektiden på forskning og 10 % til institutopgaver. Ph.d.-stipendiater, som er ansat for tre år, har ca. 80 % af deres arbejdstid til personlig forskning, men afvikler normalt deres institutforpligtelser tidligt i ansættelsen. Videnskabelige medarbejdere udenfor stillingsstrukturen har ca. 10 % personlig forskningstid og kan deltage i institutforskning.

Tabellen nedenfor viser det samlede antal forskningsmånedsværk i 2018 fordelt på medarbejdere. Der er ikke splittet op på projekter. I opgørelsen medtages alle de opgaver som er knyttet til forskningen, dvs. også forskningsadministration, deltagelse i styregrupper, opbygning af forskningsinfrastruktur osv. Udarbejdelse af svar og arbejdet med Retskrivningsordbogen medregnes med 50 %.

Medarbejder	Forskningsmånedsværk
Anita Ågerup Jervelund	3,0
Anne Kjærgaard	5,2
Eva Skafte Jensen	7,2
Ida Elisabeth Mørch	2,3
Jørgen Nørby Jensen	5,0
Jørgen Schack	8,8
Lene Rotne	1,0
Margrethe Heidemann Andersen	7,6
Peter Juel Henriksen	4,0
Philip Diderichsen	7,7
Pia Jarvad	1,5
Sabine Kirchmeier	2,0
i alt	55,3

Antallet af årsværk som er blevet brugt på forskning, er faldet fra 68,9 til 55,3 forskningsmåneder i 2018. Faldet skyldes primært at Lene Rotnes postdocprojekt ikke kunne iværksættes før hun fik godkendt sin ph.d., hvilket først skete sidst på året, og at arbejdet med Moderne Importord i Dansk er blevet afsluttet. Fraregnes denne ekstraordinære situation, udgør faldet 2,6 måneder.

For to medarbejderes vedkommende skyldes faldet endvidere at de er blevet opsagt i deres stillinger med virkning fra 1.4.2019, og at de i 2018 er påbegyndt genplaceringsforløb, ligesom de i lighed med flere andre medarbejdere har brugt en stor del af deres tid på overdragelse af opgaver til andre medarbejdere.

Set i lyset af disse forhold er det ganske imponerende at produktionen af artikler og andre forskningsaktiviteter fortsat har været høj. Det hører med til billedet at der har været generel enighed om at der så vidt muligt ikke skulle slækkes på forskningsaktiviteterne, således at de projekter som er blevet udskudt eller nedprioriteret, så vidt muligt ikke havde relation til forskning.

Nævnet har i 2018 fået tilført nye midler i forbindelse med en ny bevilling til sprogteknologi og frikøb af Retskrivningsordbogen, men kun ca. 1/3 af midlerne kunne i 2018 gå til forskning, bl.a. til udvikling af nye projekter i forhold til sprogteknologi, mens resten har været øremærket til arbejdet med det sprogteknologiske udvalg. I slutningen af 2018 fik nævnet yderligere en bevilling på ½ million om året i 4 år med virkning fra 2019 til forskning med henblik på sprogteknologi, således at nævnets forskningsressurser er blevet styrket betragteligt (svarende til ca. 1 årsværk i 2019). Dette gør det muligt at ansætte flere forskende medarbejdere og opvejer dermed det fald som vi har set i de seneste år på grund af omprioriteringsbidragene.

PUBLIKATIONER

Instituttets medarbejdere har i løbet af 2018 udgivet 6 netudgivelser, 9 bøger, rapporter eller tidsskrifter og 23 artikler, heriblandt 9 forskningsartikler. Der er endvidere blevet holdt 50 foredrag og indlæg på konferencer, heraf 24 som præsenterer nævnets forskning.

Faldet har været størst i de formidlende artikler, hvilket bl.a. afspejler at udgivelsen af Nyt fra Sprognævnet blev nedprioriteret således at der ikke kom noget nummer i december. Til gengæld har der været holdt et stort antal foredrag om nævnets forskning, hvilket afspejler nævnets klare prioritering af dette område som modsvar til udfordringerne med udflytningen til Bogense.

Publikationsstatistik	2014	2015	2016	2017	2018	
Netudgivelser	8	6	5	4	6	50,0 %
Bøger/tidsskrifter/rapporter	7	9	10	6	9	50,0 %
Artikler – forskning	17	15	14	9	9	0,0 %
Artikler – formidling	31	25	43	38	14	-63,2 %
Foredrag – forskning	26	21	16	16	24	50,0 %
Foredrag - formidling	25	30	32	37	26	-29,7 %
I alt	114	106	120	110	88	-20,0 %

Andelen af fagfællebedømte publikationer af nævnets forskningspublikationer 2011-2018:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
5 af 15	6 af 16	10 af 25	9 af 17	10 af 14	11 af 13	5 af 9	5 ud af 9

Nævnet har i 2018 udgivet 9 publikationer, heraf er 5, dvs. 56 %, fagfællebedømt, samme antal som i 2017. Både antallet af publikationer og antallet af fagfællebedømmelser har været faldende i de seneste år, hvilket kan skyldes at det har været nødvendigt at foretage en reduktion i forskningsstaben på grund af faldende bevillinger i forbindelse med omprioriteringsbidraget. Antallet af forskningspublikationer er dog erfaringsmæssigt meget svingende afhængigt af emnet, publikationernes omfang og udgavernes arbejdstempo. Det skal endvidere tages med i betragtning at antallet af bøger, tidsskrifter og rapporter som nævnet har redigeret, i 2018 er steget fra 6 til 9.

Netudgivelser

- <https://www.dsn.dk/noid> (opdateret flere gange i 2018)
- <https://www.dsn.dk/ro> (opdateret december 2018)
- <https://roplus.dk> (udgivet som app i 2018)
- <http://dansktegnprog.dk/> (opdateret i 2018)
- Film: Alle har brug for Dansk Sprogteknologi: <https://www.youtube.com/watch?v=KtgejhXhJpA> (26. oktober 2018)
- Blog om sprogteknologi: Sprogtek2018.dk: <http://sprogtek2018.dk> (februar 2018)

- Blog om Dansk Sprognævn på folkeskolen.dk: <https://www.folkeskolen.dk/blogs/dansk-sproгнаevn/> (juli 2018)

Bøger/rapporter/tidsskrifter

- Andersen, Margrethe Heidemann, Balling, Laura Winther, Christensen, Tanya Karoli, Christensen, Ken Ramshøj, Heegård, Jan, Jensen, Thomas Wiben & Rathje, Marianne (red.). (2018). NyS 54. Nydanske sprogstudier.
Også publiceret på <https://www.nys.dk/>.
- Andersen, Margrethe Heidemann, Christensen, Tanya Karoli, Christensen, Ken Ramshøj, Heegård, Jan, Jensen, Thomas Wiben, Rathje, Marianne & Thøgersen, Jacob (red.). (2018). NyS 55. Nydanske sprogstudier.
Også publiceret på <https://www.nys.dk/>.
- Andersen, Margrethe Heidemann, Jensen, Jørgen Nørby, Kirchmeier, Sabine & Mortensen, Anni Renner (red.). (2018). Nyt fra Sprognævnet, (1-3).
Publiceret på <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet>.
- Jensen, Eva Skaft, Geyer, Klaus, Holsting, Alexandra, Nielsen, Peter Juul & Nissen, Uwe Kjær (red.). (2018) Ny forskning i grammatik. Fællespublikation 25.
Publiceret på <https://tidsskrift.dk/nfg/>.
- Kirchmeier, Sabine (2019). Årsberetning 2018.
Publiceret på <https://dsn.dk/om-os/organisation/aarsberetninger/aarsberetninger>.
- Kjærgaard, Anne & Lauridsen, Johanne (red.) (2018). Sprog og kommunikation i digital borgerbetjening. Rapport fra Nordisk klarsprogskonference på Schæffergården, 4.-5. maj 2017. (Klart sprog i Norden; 2017).
Publiceret på <https://tidsskrift.dk/ksn>
- Mørch, Ida Elisabeth (2018). Staveuniverset – Øvehæfte 1 – Lydrette ord. København: Dafolo Forlag.
- Rotne, Lene (2018). Facebook og stile. En undersøgelse af hvordan en gruppe danske og italienske unge skriver på Facebook og i stile og derigennem udtrykker identitet. Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet.
- Sandström, Gabriella, Þorbergsdóttir, Ágústa, Gustafsson, Anna Maria, Jensen, Eva Skaft & Rødningen, Dagfinn (red.). (2018). Sprog i Norden 2018.
Publiceret på <https://tidsskrift.dk/sin/index>.

Artikler

Forskning

- Andersen, Margrethe Heidemann (2018). Yes, det er coolt. Om påvirkning af dansk ordforråd fra andre sprog.
Publiceret på <https://csspublications.net/konf17proceedings/2018/2/15/yes-det-er-coolt>.
- Jensen, Eva Skaft (2018). Brændt barn lugter ilde – om modulerede idiomatiske udtryk. I: Hansen, Inger Schoonderbeek, Lyshøj, Kirsten & Sørensen, Viggo (red.). *Fraseologi – genveje og omveje. Festskrift til Torben Arboe*. Århus: Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning, Aarhus Universitet, 103-107.

- Jensen, Eva Skaftte (2018). "It is me" – the replacement of the nominative by the oblique form in Danish subject complements. *Acta Linguistica Hafniensia* 50(1), 1-21.
- Jensen, Eva Skaftte, Strudsholm, Erling & Kragh, Kirsten Jeppesen (2018). Kasusdistribution i personlige pronomener i danske, franske og italienske paratagmer. (Sm. m.). I: Geyer, Klaus, Holsting, Alexandra, Nielsen, Peter Juul & Nissen, Uwe Kjær (red.). *Ny forskning i grammatik. Fællespublikation 25*. København: Dansk Sprognævn, 70-88.
- Jensen, Eva Skaftte (2018). Norm, usus og korpus. Kasusvalg i paratagmer. I: Christensen, Tanya Karoli, Fogtmann, Christina, Jensen, Torben Juel, Karrebæk, Martha Sif, Mægaard, Marie, Pharao, Nicolai & Quist, Pia (red.). *Dansk til det 21. århundrede-sprog og samfund*. København: U Press, 171-182.
- Kjærgaard, Anne, Gravngaard, Gitte, Hjuler, Sine & Dindler, Camilla (2018). Tænke højt-protokoller. En metode til at undersøge modtageres tekstforståelse og -oplevelse. *NyS* 54, 94-128.
- Rotne, Lene (2018). "I don't have time for tits". An investigation of Italian and Danish adolescents' writing on Facebook and in school essays. I: Arne Ziegler (red.). *Jugendsprachen/Youth languages. Aktueller Perspektiven internationaler Forschung/Current perspectives of international research (2)*. Berlin/Boston: Walter de Gruyter, 891-914.
- Schack, Jørgen (2018). Perfektum participium og ordklassen adjektiver. I: *Nordiske Studier i Leksikografi 14. Rapport fra 14. Konference om Leksikografi i Norden*. Reykjavík 30. maj-2. juni 2017. Skrifter udgivet af Nordisk Forening for Leksikografi. Skrift nr. 15, 222-229.
- Schack, Jørgen (2018). Perfektum participium som adjektivisk prædikat. *Danske Studier* 2018, 5-29.

Formidling

- Andersen, Margrethe Heidemann (2018). Om afledningerne *-agtig* og *-ish*. *Nyt fra Sprognævnet*, (3), 2-5.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2018). Dansk ordimport – *pauseskærm* eller *screensaver*. *Nyt fra Sprognævnet*, (2), 2-10.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2018). *Alzheimers syge, alzheimers syge – eller blot alzheimer?* *Nyt fra Sprognævnet*, (3), 8-9.
- Gravngaard, Gitte & Kjærgaard, Anne (2018). Fra sproglig rådgivning til big data. K-forum. <http://www.kommunikationsforum.dk/artikler/Paradigmer-for-k-raadgivers-udvikling>.
- Jensen, Eva Skaftte (2018). Arveord, låneord, fremmedord. I: Hjorth, Ebba, Jacobsen, Henrik Galberg, Jørgensen, Bent, Jacobsen, Birgitte, Jørgensen, Merete K. & Fahl, Laurids Kristian (red.). *Ord for ord for ord. Dansk Sproghistorie 2*. København og Århus: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Aarhus Universitetsforlag, 259-268.
- Jensen, Eva Skaftte (2018). *Enig i og enig om*. *Nyt fra Sprognævnet*, (3), 14.
- Jensen, Jørgen Nørby (2018). *Forholdsvis og uforholdsvis*. *Nyt fra Sprognævnet*, (2), 14.
- Jensen, Jørgen Nørby (2018). *Fremadrettet – et hadeord*. *Nyt fra Sprognævnet*, (2), 11-13.

- Jensen, Jørgen Nørby (2018). Går der Odense i den? I: Inger Schoonderbeek Hansen m.fl. (red.): *Fraseologi – genveje og omveje. Festskrift til Torben Arboe*. Århus: Aarhus Universitet, 115-118.
- Jørgen Nørby Jensen (2018). *Klatvask og kattevask. Nyt fra Sprognævnet*, (1), 18.
- Jervelund, Anita Ågerup (2018). Er bindestregen i e-sport på vej ud af sproget? *Nyt fra Sprognævnet*, (2), 15.
- Jervelund, Anita Ågerup (2018). Retskrivningsordbogen Plus – mere end en ordbog. *Nyt fra Sprognævnet*, (3), 10-13.
- Kirchmeier, Sabine (2018). Udstrakt hånd til offentlige institutioner med behov for oversættelse. *KOM-Magasinet*. <https://kommagasinet.dk/en-udstrakt-haand-til-offentlige-institutioner-med-behov-for-oversaettelse/>
- Kjærgaard, Anne, Gravengaard, Gitte, Hjuler, Sine & Dindler, Camilla (2018). Bliv bedre til at skrive med tænke-højt-protokoller. *Kforum*. <http://www.kommunikationsforum.dk/artikler/Se-dine-tekster-udefra>
- Kjærgaard, Anne, Sørensen, Christina Holgård & Jensen, Torben Juel (2018). Sprog for folket. *KOM- Magasinet*. <https://kommagasinet.dk/sprog-for-folket/>
- Mørch, Ida Elisabeth (2018). Det demokratiske sprog. Klumme i *Dansknoter*, (3), 45.
- Mørch, Ida Elisabeth (2018). Kært bær har mange navne. *Nyt fra Sprognævnet*, (3), 6-7.
- Mørch, Ida Elisabeth (2018). SoMe. *Nyt fra Sprognævnet*, (1), 19.
- Mørch, Ida Elisabeth (2018). Årets tema er sport og sprog – Sprogdagen 2018. *Nyt fra Sprognævnet*, (1), 15-17.

Foredrag og conferenceindlæg

Forskning

- Andersen, Margrethe Heidemann (2018, 2. oktober). Moderne Importord i Dansk. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2018, 12. oktober). Den fremmedsproglige påvirkning af dansk skriftsprog fra 2000 til 2016. *MUDS 17*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Århus: Aarhus Universitet.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2018, 7. november). Importord i danske aviser – hvilke og hvor mange. Moderne Importord i Dansk. København: Københavns Universitet.
- Diderichsen, Philip & Kirchmeier, Sabine (2018, 2. oktober). Analyser af stavfejl i danske aviser – korpusundersøgelse. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Diderichsen, Philip (2018, 11. oktober). Moderne importord over tid i høj opløsning – foreløbige resultater. *MUDS 17*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Århus: Aarhus Universitet.
- Diderichsen, Philip & Schack, Jørgen (2018, 11. oktober). Nye danske kerneord – kerneordskorpus 2.0. *MUDS 17*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Århus: Aarhus Universitet.
- Diderichsen, Philip (2018, 7. november). Moderne importord over tid i høj opløsning. Moderne Importord i Dansk. København: Københavns Universitet.
- Henrichsen, Peter Juel (2018, 2. oktober). Om crowdsourcing af taledata til sprogteknologi og sprogforskning. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.

- Jensen, Eva Skafte (2018, 2. januar). Diakron kortlægning af kasusformer. Dansk-norsk seminar om historisk lingvistik 7. Gentofte: Schæffergården.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 8. februar). Ny skriftlighed. Språkrådets personaleseminar, Språkrådet i Norge. Gentofte: Schæffergården.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 10. april). *Gæsteforelæser om pronomener*. Skandinavistik. Polen: Poznan Universitet.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 11. april). Kasusvalg i de danske personlige pronomener. Skandinavistik. Polen: Poznan Universitet.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 30. august). Et skriftsprog til enhver situation. Nordisk Sprogsmøde. Færøerne: Tórshavn.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 2. oktober). Kasusdistribution ved de personlige pronomener. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 2. oktober). Sproget i de nye medier. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Jensen, Eva Skafte (2018, 27. oktober). "Peter og mig, vi gik i biografen" – kasusvalg i paratagmer i ekstraposition. 26. Grammatiknetværksmøde. Odense: Dalum Landbrugsskole.
- Jensen, Jørgen Nørby (2018, 7. november). Antallet og arten af moderne importord i Nye ord i dansk 1955 til i dag. Moderne importord i dansk. København: Københavns Universitet.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 8. februar). Den sprogteknologiske udvikling i Danmark. Språkrådets personaleseminar, Språkrådet i Norge. Gentofte: Schæffergården.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 2. oktober). Sprognævnet, robotter og digitale assistenter. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 9. oktober). Om Sprognævnets arbejde. Danskstuderende fra Københavns Professionshøjskole. Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 6. november). Sprognævnet og retskrivningen. Fællesforelæsning. BA. København: Københavns Universitet.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 15. november). Dansk og tysk – nu og i fremtiden. Dansk-tysk lærerkonference. Region Sønderjylland-Schleswig. Aabenraa.
- Kjærgaard, Anne (2018, 23. maj). Betydningen af klarsprogsarbejde – i organisationer og hos modtagere. Klart språk og medborgerskap. Norge: Universitetet i Oslo.
- Kjærgaard, Anne & Collin, Winnie (2018, 21. november). Friendly or unfriendly power? Citizens' identity construction in response to two versions of a letter about sickness benefits. NORDISCO 2018. Århus: Aarhus Universitet.
- Mørch, Ida Elisabeth (2018, 2. oktober). Nævnets oplysnings- og rådgivningsvirksomhed. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Rotne, Lene (2018, 11. oktober). Facebook og stile. En undersøgelse af hvordan danske (og italienske) unge skriver på Facebook og i stile og derigennem udtrykker identitet. *MUDS 17*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Århus: Aarhus Universitet.
- Rotne, Lene (2018, 18. december). Facebook og stile. En undersøgelse af hvordan en gruppe danske og italienske unge skriver på Facebook og i stile og derigennem udtrykker identitet. Ph.d.-forsvar. København: Københavns Universitet.

- Schack, Jørgen (2018, 2. oktober). Danske Kerneord – korpusundersøgelse. Temadag. Odense: Syddansk Universitet.
- Schack, Jørgen, Jensen, Eva Skafte & Petersen, Jan Heegård (2018, 11. oktober). "Tak til alle de der gør en forskel", bagom dronningens kasusvalg. *MUDS 17*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Århus: Aarhus Universitet.
- Schack, Jørgen (2018, 7. november). Kerneimportord. Moderne Importord i Dansk. København: Københavns Universitet.

Formidling

- Jensen, Eva Skafte (2018, 6. april). Dansk Sprognævn og Dansk Sprognævns holdning til sprogforandring. Foredrag. ViGør (studenteforeningen for de lingvistikstuderende i Århus). Århus: Aarhus Universitet.
- Jeppesen, Karen Holk & Kjærgaard, Anne (2018, 12. januar). Tænke højt-protokoller om et brev om sygedagpenge. Hvad har vi fundet ud af? Præsentation for KMD, Fokus Kommunikation og anonym kommune. Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Jeppesen, Karen Holk & Kjærgaard, Anne (2018, 12. marts). Tænke højt-protokoller om et brev om sygedagpenge. Hvad har vi fundet ud af? Præsentation på KMD-seminar. Odense: KMD.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 21. januar). Årets ord. Foredrag. København: Ørestad Gymnasium.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 31. januar). Udflytningen af Dansk Sprognævn. Foredrag. København: Cepos.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 23. februar). Lær dansk – undervisere i dansk som andet sprog. Foredrag. Odense: Lærdansk.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 5. april). Velkomst til Sprogdagen 2018. København: DJØF.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 7. april). Sprogets udvikling og ny teknologi. Foredrag. Løgumkloster.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 23. april). Data er sølv – tale er guld. Fællesoffentlig Data- og Arkitektur-workshop. København: Digitaliseringsstyrelsen.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 7. september). Dansk Retskrivning og sprogforandring. Danmarks Statistik. Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 12. september). Mere end ord – sprog og sprogpolitik i Danmark og Norden. Foredrag. Hørsholm: Hørsholm Bibliotek.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 14. september). Mere end ord – sprog og sprogpolitik i Danmark og Norden. Foredrag. Grenå: Grenaa Bibliotek.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 29. oktober). Det danske sprog. Udvikling eller afvikling. Foredrag. København: Folkeuniversitetet i København.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 4. december). Det danske sprog. Udvikling eller afvikling. Foredrag. Herlev: Folkeuniversitetet i København.
- Kirchmeier, Sabine (2018, 6. december). Det danske sprog. Udvikling eller afvikling. Foredrag. Herlev: Folkeuniversitetet i København.
- Kjærgaard, Anne (2018, 12. februar). Kommunikationsrådgivning med praktik. Præsentation på kurset Kommunikationsrådgivning med praktik. København: Københavns Universitet.

- Kjærsgaard, Anne (2018, 21. august). Godt sprog i tekster til borgere – hvad og hvordan? Foredrag for medarbejderne hos Borgerrådgiveren i Københavns Kommune. København: Københavns Kommune.
- Kjærsgaard, Anne (2018, 5. oktober). Klar kommunikation og teksters tilgængelighed – og Dansk Sprognævn. Foredrag for Dansk Sprognævns repræsentantskab. Repræsentantskabsmøde. Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Kjærsgaard, Anne (2018, 31. oktober). Godt sprog i tekster til borgere og kunder – hvad siger forskningen? Skriv bedre til borgere og kunder – temaeftersmiddag 31. oktober 2018. Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Mørch, Ida Elisabeth (2018, 31. oktober). Sprogprisen.dk. Oplæg til temaeftersmiddag om klar kommunikation. Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Niemelä, Janne Boye & Kjærsgaard, Anne (2018, 14. april). Dialogmøde. Herning: Midtjysk Døveforening.
- Niemelä, Janne Boye & Kjærsgaard, Anne (2018, 25. maj). Dialogmøde. Odense: Fyns Døveforening.
- Niemelä, Janne Boye (2018, 25. maj). International sign/international sign language. Foredrag og workshop. København: Københavns Professionshøjskole.
- Schack, Jørgen (2018, 20. november). Oversvømmes dansk af ord fra engelsk? København: Danske Sprogseminarer.
- Schack, Jørgen (2018, 21. november). Oversvømmes dansk af ord fra engelsk? Århus: Danske Sprogseminarer.

Aktivitetsplan for 2019

Nævnet forventer at flytte ind i de nye lokaler i Bogense den 1.4. 2019. I begyndelsen af året vil der derfor være fokus på at rekruttere nye medarbejdere og på at forberede flytningen af nævnet. En stor del af opmærksomheden vil i 2019 være rettet imod at genopbygge institutionen og få forskning, rådgivning og normering samt tegnsprogsekretariatet til at fungere under de nye betingelser. Endvidere vil der være behov for at gøre en ekstra indsats for at etablere samarbejdsrelationer til fx forskningsmiljøerne på Syddansk Universitet og andre relevante samarbejdspartnere i nærområdet, samt at finde måder hvorpå eksisterende samarbejdsrelationer kan fastholdes.

Nævnet har fra 1.1.2019 indgået et samarbejde med Syddansk Musikkonservatorium i Odense om varetagelse af nævnets bogholderi-, økonomi- og HR-opgaver. Her vil der være behov for at udvikle og konsolidere gode og smidige arbejdsgange og opgavesnit.

Nævnet forventer at fremlægge resultaterne af det sprogteknologiske udvalgs arbejde 20.3.2019.

I sommeren 2018 blev der vedtaget en ny strategi for Sprognævnet, som ud over en videreførelse af den udvikling som allerede er igangsat, indebærer et større fokus på de udfordringer som udviklingen indenfor sprogteknologi og kunstig intelligens vil udgøre for det danske sprog.

Nævnets indgående viden om relationen mellem det talte og det skrevne sprog samt de mangeårige erfaringer med analyse af store datamængder skal nyttiggøres så nævnet kan bidrage til at styrke sprog og kommunikation i det danske samfund i forbindelse med brugen af robotter og kunstig intelligens. Især når digitale assistenter og robotter anvendes af offentlige myndigheder, bør der stilles krav om at de kan kommunikere med borgerne på et klart og formålstjenligt dansk.

Den viden og de mange relationer til forskningsmiljøer, virksomheder og offentlige institutioner der er opnået i forbindelse med arbejdet i det sprogteknologiske udvalg, udgør et godt fundament for etablering af nye samarbejdsformer og -projekter indenfor dette felt.

Forskning

Nævnet satser på at fastholde forskning og forskningssamarbejde på internationalt niveau indenfor nævnets kerneområder, samt fortsat at have fokus på udvikling af ressourcer og metoder til analyser af sproget i offentlige institutioner og sproget i uddannelsessektoren. Der vil i 2019 blive udgivet en række artikler i kølvandet på projektet Moderne Importord i Dansk, ligesom projektet om danske gymnasieelevers skriftlige sprogfærdighed vil fortsætte.

Derudover vil der blive udviklet forskningsprojekter som sigter på at belyse de sproglige problemstillinger der opstår i interaktion med robotteknologi.

Rådgivning og oplysning

Nævnet vil i 2019 arbejde på at fastholde kvaliteten i nævnets rådgivningstilbud og tilpasse indsatsen i forhold til den nye placering i Bogense, herunder arbejdet med spørgetelefonen, sproget.dk og de sociale medier og samarbejdet med uddannelserne og offentlige institutioner.

Derudover vil nævnet begynde at udvikle målrettede rådgivningstilbud om sprogteknologi.

Normering

Nævnet vil fortsat sørge for en stabil drift af Retskrivningsordbogen på nettet og på andre platforme for at håndtere det stigende antal brugere. Endvidere vil der blive arbejdet videre med at tilgængeliggøre Retskrivningsordbogen og andre sprogresurser til sprogteknologi.

Der arbejdes fortsat med at udvikle sprogbrugsprincippet's empiriske basis med udgangspunkt i nævnets tekstsamlinger, hvor tekster kategoriseres efter hvor fejlfrie de er, i tilknytning til postdocprojektet om gymnasiestile og projektet om menneskers grammatikforståelse i samarbejde med universiteterne i København og Århus.

Tegnsprog

Sekretariatet for Dansk Tegnsprogråd vil i 2019 især have fokus på at fastholde kvaliteten og tilpasse sine rådgivningstilbud i forhold til en ny beliggenhed samt fortsætte med at betjene Tegnsprogrådet.

Årets økonomiske resultat

1000 kr., løbende priser

Regnskab 2017

Regnskab 2018

Budget 2018

	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2018
Ordinære driftsindtægter			
<i>Indtægtsført bevilling</i>			
Bevilling	-12.100,0	-13.900,0	-16.800,0
Indtægtsført bevilling i alt	-12.100,0	-13.900,0	-16.800,0
<i>Salg af varer og tjenesteydelser</i>			
Salg af varer og tjenesteydelser	-1.004,0	-1.015,7	0,0
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-1.004,0	-1.015,7	0,0
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	0,0	0,0	0,0
Tilskud til egen drift	-906,0	-562,4	-500,0
Gebyrer	0,0	0,0	0,0
Ordinære driftsindtægter i alt	-14.010,0	-15.478,1	-17.300,0
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,0	0,0	0,0
<i>Forbrugsomkostninger</i>			
Husleje	1.470,1	1.441,7	1.795,6
Forbrugsomkostninger i alt	1.470,1	1.441,7	1.795,6
<i>Personaleomkostninger</i>			
Lønninger	6.921,2	7.617,2	9.369,7
Andre personaleomkostninger	70,0	68,8	47,0
Pension	1.070,9	1.124,5	1.423,9
Lønrefusion	-40,1	-174,0	-209,0
Personaleomkostninger i alt	8.022,0	8.636,5	10.631,6
Af- og nedskrivninger	1.015,8	801,5	297,6
Internt køb af varer og tjenesteydelser	0,0	641,1	1.234,4
Andre ordinære driftsomkostninger	2.889,5	3.618,0	3.203,8
Ordinære driftsomkostninger i alt	13.397,4	15.138,8	17.163,0
Resultat af ordinær drift	-612,7	-339,3	-137,0
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	0,0	0,0	0,0
Andre driftsomkostninger	0,0	0,0	0,0
Resultat før finansielle poster	-612,7	-339,3	-137,0
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	556,5	489,4	137,0
Resultat før ekstraordinære poster	-56,2	150,1	0,0
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-56,2	150,1	0,0

Note:
 Kilde: Statens Koncernsystem
 (SKS rapportpakker) rapport 8
 Tabel 06 Resultatopgørelse og
 grund-budget 2019.

Dansk Sprognævn går ud af 2018 med et mindre underskud på 150.071 kr. Sprognævnet fik primo 2018 tilsagn af Kulturministeriet til at bruge 150.000 kr. af overført overskud til færdiggørelse af projekter før nævnets flytning til Bogense, så det reelle underskud er 71,14 kr.

Dansk Sprognævn har fået en bevillingsforøgelse fra 2017 til 2018 på 1,8 mio. kr. Denne bevillingsforhøjelse skyldes at nævnet har modtaget 0,5 mio. kr. til sprogteknologisk udvalgsarbejde, derudover er der fra Moderniseringsstyrelsen tilført 1,2 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med nævnets flytning til Bogense, og endelig har nævnet fået 0,1 mio. kr. i forbindelse med omlægningen af Barselsfonden.

Da flytteprocessen strækker sig ind i 2019, og størsteparten af udgifterne falder i 2019, har nævnet hensat 850.000 kr. til dækning af fratrædelsesgodtgørelser mv. Endvidere har nævnet i 2018 haft brug for hjælp til kerneopgaverne for at frigive resurser til flytteopgaven og videregivelse af opgaver for de medarbejdere som ikke følger med nævnet til den nye adresse.

Dansk Sprognævn

Adelgade 119 B

5400 Bogense

Telefon: +45 33 74 74 00

Spørgetelefon: +45 33 74 74 74

mandag-torsdag 10-12 og 13-15

Hjemmeside · www.dsn.dk

Facebook · www.facebook.com/dansksproгнаevn.dk/

LinkedIn · www.linkedin.com/company/sprogn-vnet/

Twitter · www.twitter.com/DanskSproгнаevn

Årsberetning 2018

© 2019 Dansk Sprognævn

ISBN 978-87-89410-78-4